

**OSTRZESZOWSKA LOKALNA
GRUPA DZIAŁANIA**

**ZINTEGROWANA STRATEGIA ROZWOJU
OBSZARÓW WIEJSKICH
NA LATA 2006-2013
dla obszaru
WZGÓRZA OSTRZESZOWSKIE
I KOTLINA GRABOWSKA**

Obszar realizacji strategii

Województwo wielkopolskie

Powiat ostrzeszowski

**Gminy: Ostrzeszów, Grabów nad Prosną, Mikstat, Kraszewice,
Czajków, Doruchów**

Ostrzeszów, czerwiec 2006

Spis treści

I.	Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację strategii	3
II.	Diagnoza obszaru objętego ZSROW	10
II.1	Charakterystyka obszaru.....	10
II.1.1	Zasięg terytorialny i uwarunkowania geograficzne.....	10
II.1.2	Uwarunkowania przyrodnicze/środowiskowe	12
II.1.3	Uwarunkowania kulturowe.....	18
II.1.4	Uwarunkowania historyczne.....	19
II.2	Potencjał demograficzny i gospodarczy.....	20
II.2.1	Charakterystyka ludności zamieszkującej obszar objęty ZSROW...	20
II.2.2	Stan rozwoju infrastruktury wiejskiej.....	21
II.2.2.1	Infrastruktura społeczna.....	21
II.2.2.2	Infrastruktura techniczna.....	27
II.3	Uzasadnienie spójności obszaru ZSROW.....	29
III.	Aktualnie wdrażane inicjatywy/projekty na obszarze ZSROW.....	31
IV.	Analiza SWOT obszaru objętego ZSROW.....	32
V.	ZSROW – cele i planowany budżet.....	47
V.1	Tematy wiodące i cele strategiczne ZSROW.....	47
V.2	Uzasadnienie wyboru tematu wiodącego, celów strategicznych.....	52
V.3	Partnerstwo.....	55
V.4	Sposób finansowania ZSROW.....	55
VI.	Wpływ realizacji ZSROW na rozwój regionu.....	57
VII.	Powiązanie ZSROW ze strategią NPR (na lata 2004 – 2006).....	59
VIII.	Promocja i informowanie o projekcie i ZSROW.....	59
IX.	Informacja o załącznikach.....	61

I. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację strategii

Założyciele Lokalnej Grupy Działania, która obszarem swej działalności obejmuje obszar sześciu gmin powiatu ostrzeszowskiego, podczas swego pierwszego spotkania w dniu 30 stycznia 2006 r. zdecydowali o powołaniu stowarzyszenia o nazwie **Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania (OLGD)**.

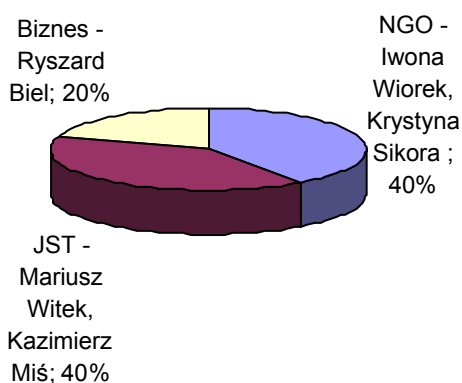
W spotkaniu wzięło udział 17 osób, wśród których znajdowali się przedstawiciele samorządów sześciu gmin tworzących obszar wdrażania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich (tj. gmin Ostrzeszów, Mikstat, Grabów nad Prosną, Czajków, Doruchów i Kraszewice) a także przedsiębiorcy i rolnicy.

Od początku powołania OLGD jej założyciele ustalili, że liczba członków stowarzyszenia nie jest ograniczona a jego nowi członkowie będą przyjmowani zgodnie z zapisami § 3 Statutu OLGD (statut w załączeniu).

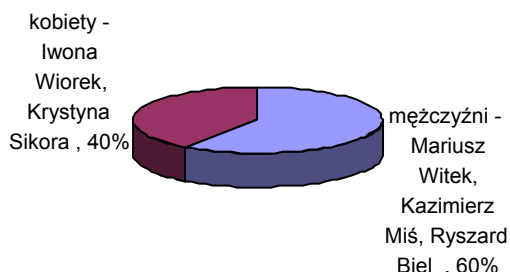
„Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania” została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 26 maja 2006 r. (numer KRS: 0000257816), uzyskując status prawny stowarzyszenia.

W trakcie Walnego Zebrania Członków, w dniu 11 maja 2006 r. wybrano Zarząd Stowarzyszenia OLGD, którego skład przedstawiają poniższe wykresy i tabela:

Procentowy udział sektorów Zarządzie OLGD

Procentowy udział płci w Zarządzie Stowarzyszenia OLGD

Lp.	Imię i nazwisko osoby wskazanej	Podmiot delegujący	Adres zamieszkania, telefon, e-mail	Zakres odpowiedzialności w OLGD	Doświadczenie	Kwalifikacje
1.	Iwona Wiorek	Stowarzyszenie Komitet Wyborców Blok Gospodarczy	Ul. Kowalskiego 14 63-500 Ostrzeszów Tel. 609 46 51 59 62 730 44 64 e-mail: iwona@iwonawiorek.pl	Prezes Zarządu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Radna Rady Powiatu Ostrzeszowskiego ▪ Przewodnicząca Stowarzyszenia „Blok Gospodarczy” ▪ Współzałożyciel i członek zarządu Stowarzyszenia „Pomocna dłoń” ▪ Współzałożyciel Ostrzeszowskiego Klubu Amatorów ▪ Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Budowy Hali Sportowej w Ostrzeszowie (największej hali w powiecie) ▪ Koordynator projektu budowy hali sportowej w Ostrzeszowie ▪ Założycielka i prezes Studia Tańca "Rytm" ▪ Organizator Ogólnopolskiego Turnieju Tańca w latach 2003 i 2004 	<p>Wykształcenie średnie ekonomiczne – absolwentka Policealnego Studium Zawodowego we Wrocławiu</p> <p>Ukończone kursy i szkolenia dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwoju żywnościowego produktu regionalnego ze znakiem jakości ▪ zasad członkostwa w Radach Nadzorczych Spółek z udziałem Skarbu Państwa
2.	Mariusz Witek	Samorząd Miasta i Gminy Ostrzeszów	Siedlików 88 63-500 Ostrzeszów 609 19 68 16 e-mail: z-ca.burmistrz@ostrzeszow.info.pl	V-ce Prezes Zarządu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Z-ca Burmistrza Miasta i Gminy Ostrzeszów ▪ Prezes Zarządu Stowarzyszenia „Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości” ▪ Inicjator budowy Inkubatora Otwartego obejmującego teren powiatu ostrzeszowskiego 	<p>Wykształcenie wyższe – absolwent Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej we Wrocławiu</p> <p>Studia podyplomowe w zakresie administracji – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu</p> <p>Ukończone kursy i szkolenia dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nowoczesnego zarządzania w administracji publicznej ▪ bezpieczeństwa, higieny, prawnej ochrony pracy i p. poz. dla kadry

3.	Kazimierz Miś	Samorząd Miasta i Gminy Mikstat	Ul. Stefana Żeromskiego 16 63-500 Ostrzeszów	Sekretarz	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sekretarz Miasta i Gminy Mikstat ▪ Dyrektor oddziałów NBP, PKO, WBK 	<p>kierowniczej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ elementów zarządzania, negocjacji i public relations ▪ rozwiązywania problemów alkoholowych ▪ podstaw Internetu dla pracowników gminnych ▪ zabezpieczenia interesów funduszu oraz innych wybranych aspektów działalności funduszy pożyczkowych ▪ ochrony przeciwpożarowej ▪ sposobów ustanawiania zabezpieczeń pożyczek oraz skutecznej windykacji ▪ przeciwdziałania narkomanii, agresji i przemocy w środowisku rodzinnym i szkolnym ▪ bhp, budowy oraz obsługi i eksploatacji urządzeń mechanicznych Stihl ▪ zasad członkostwa w radach nadzorczych w spółkach Skarbu Państwa ▪ współpracy gmin wielkopolski w kontekście ochrony środowiska ▪ procedury przetargowej w programie SAPARD, Phare, Ispa ▪ ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ▪ profilaktyki problemów związanych z działalnością sekt i narkomania; przeciwdziałaniem agresji i przemocy w środowisku szkolnym <p>Wykształcenie wyższe - absolwent Wydziału Ekonomiki Transportu Uniwersytetu Gdańskiego Ukończone kursy i szkolenia</p>
----	---------------	---------------------------------	---	-----------	--	--

				<p>Tel. 62 731 00 39</p> <p>e-mail: sekretarz@mikstat.pl</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pełnomocnik zarządu nadzorujący operacyjnie firmę Hödlmayr Logistics Poland Sp. z o.o. Ostrzeszów ▪ Zastępca dyrektora w przedstawicielstwie firmy Trasko Inwest w Moskwie ▪ Prezes zarządu spółki Zaopatrzenie Budownictwa sp. z o.o. ▪ Koordynator przygotowania projektów „Modernizacja Wiejskiego Domu Kultury w Biskupicach Zabarycznych” (SPO ROL) oraz „Budowa kanalizacji sanitarnej z przykanalikami oraz kanalizacji deszczowej z przykanalikami” (NMF i EOG) ▪ Certyfikowany sprzedawca produktów firmy Novell 	<p>dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nowych programów pomocowych-Polska w Unii Europejskiej ▪ zarządzania archiwizacją dokumentów ▪ technik sprzedaży produktów firmy Novell ▪ nowych technologii ▪ społeczeństwa informacyjnego ▪ licencjonowania, zarządzania oprogramowaniem i bezpieczeństwa
4.	Krystyna Sikora	Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości	<p>Ul. Skautów 8 63-500 Ostrzeszów</p> <p>Tel: 62 730 17 31</p> <p>e-mail sikorak1@wp.pl</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Radna Rady Miejskiej Ostrzeszów ▪ Dyrektor Inkubatora Przedsiębiorczości w Ostrzeszowie ▪ Członek komisji ds. opiniowania wniosków o dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ▪ Członek Zespołu ds. Aktywizacji Rynku Pracy Powiatu Ostrzeszowskiego <p>Członek Zarządu</p>	<p>Wykształcenie wyższe ekonomiczne – absolwentka Wydziału Zarządzania Akademii Ekonomicznej w Poznaniu</p> <p>Ukończone kursy i szkolenia dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nowoczesnego zarządzania w administracji publicznej ▪ wskaźnikowej oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa ▪ audytu wewnętrznego ▪ prowadzenia działalności gospodarczej w Unii Europejskiej ▪ problemów zarządzania w przedsiębiorstwie o słabej kondycji ▪ ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie 		

						<ul style="list-style-type: none"> ▪ przekształcania i sporządzania sprawozdania finansowego ▪ programu „Intel – Nauczanie ku przyszłości” ▪ doskonalenia zawodowego nauczycieli ▪ świadczenia usług doradczych i szkoleniowych samorządom powiatowym i gminnym w zakresie przygotowania i realizacji przez te jednostki programów mających na celu ograniczenie bezrobocia i rozwój przedsiębiorczości ▪ kodeksu spółek handlowych, zmian w ustawie o rachunkowości i zmian w ustawach podatkowych ▪ obsługi programu finansów i księgowości, sprządaży i płac ▪ skutecznego aplikowania o środki do Europejskiego Funduszu Społecznego
5.	Ryszard Biel	Środowisko przedsiębiorców i rolników	Bukownica 57 63-520	Członek Zarządu	Radny Rady Miasta i Gminy Grabów nad Prosną	Absolwent Policealnego Studium Zawodowego Mechanizacji Rolnictwa Ukończony kurs weryfikatorów sprzętu rolniczego

Tabela 2 Doświadczenie OLGD w realizacji projektów na rzecz obszarów wiejskich:

Lp.	Nazwa podmiotu delegującego	Siedziba, telefon, e-mail	Doświadczenie
1.	Stowarzyszenie Komitet Wyborców Blok Gospodarczy	Ul. Sportowa 2A 63-500 Ostrzeszów Tel. 609 46 51 59 62 730 44 64 e-mail: iwona@iwonawiorek.pl	<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzanie programów szkoleniowych dla przedsiębiorców - Prowadzenie kursów księgowych dla małych przedsiębiorstw - Promowanie nowych technologii w branży stolarskiej - Współpraca z Klastrem Meblowym Wielkopolski - Organizacja pomocy charytatywnej dla rodzin ubogich - Opracowanie i realizacja projektu o dofinansowanie budowy Hali Sportowej w Ostrzeszowie - Uzyskanie dofinansowanie budowy Hali Sportowej w Ostrzeszowie w wysokości 1000 000 zł z Urzędu Marszałkowskiego i PFRON.
2.	Samorząd Miasta i Gminy Ostrzeszów	Urząd Miasta i Gminy Ostrzeszów Ul. Zamkowa 31 63-500 Ostrzeszów Tel. 62 732 06 00 e-mail: umig@ostrzeszow.pl	<p>Realizacja projektu pt. "Budowa drogi gminnej Pustkowie – Królewskie – Rogaszyce" współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach projektu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość projektu - 769.147,76 zł</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt „Ścieżka dydaktyczna w parku przy siedzibie Nadleśnictwa Przedborów w Przedborowie“ w ramach programu SAPARD. Wysokość przyznanych środków – 19.846,05 zł. - Projekt „Przebudowa drogi gminnej nr 20 w miejscowości Kaliszkiwice Kaliskie” w ramach programu SAPARD. Wysokość przyznanych środków – 274.117,93 zł. - Projekt „Modernizacja Wiejskiego Domu Kultury w Biskupicach Zabarycznych” w ramach SPO ROL.
3.	Samorząd Miasta i Gminy Mikstat	Urząd Miasta i Gminy Mikstat Ul. Krakowska 17 63-510 Mikstat Tel. 62 731 00 39 e-mail: umig@mikstat.pl	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt „Ścieżka dydaktyczna w parku przy siedzibie Nadleśnictwa Przedborów w Przedborowie“ w ramach programu SAPARD. Wysokość przyznanych środków – 19.846,05 zł. - Projekt „Przebudowa drogi gminnej nr 20 w miejscowości Kaliszkiwice Kaliskie” w ramach programu SAPARD. Wysokość przyznanych środków – 274.117,93 zł. - Projekt „Modernizacja Wiejskiego Domu Kultury w Biskupicach Zabarycznych” w ramach SPO ROL.

				Wysokość przyznanych środków – 32.725,00 zł.
4.	Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości	Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości Ul. Przemysłowa 27 63-500 Ostrzeszów Tel. 62 730 17 31 e-mail inkubator@clik.pl		<ul style="list-style-type: none"> - Utworzenie Gminnego Centrum Informacji w ramach projektu dofinansowanego przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy i Polityki Społecznej. GCI świadczy usługi m.in. dla rolników i przedsiębiorców - Realizacja projektu „Rozwój Małej Przedsiębiorczości” dzięki środkom Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej oraz Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju - Prowadzenie i zarządzanie: Inkubatorem Przedsiębiorczości Funduszem Rozwoju Przedsiębiorczości Gminnym Centrum Przedsiębiorczości
5.	Środowisko przedsiębiorców i rolników		Tel. 62 730 73 25	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego Prowadzenie działalności gospodarczej

II. Diagnoza obszaru objętego ZSROW

II.1 Charakterystyka obszaru

II.1.1 Zasięg terytorialny i uwarunkowania geograficzne

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich realizowana będzie na obszarze obejmującym sześć gmin powiatu ostrzeszowskiego tj. gminy Ostrzeszów, Mikstat, Grabów nad Prosną, Czajków i Kraszewice. Gminy Ostrzeszów, Mikstat i Grabów nad Prosną są gminami miejsko-wiejskimi, natomiast pozostałe trzy gminy to gminy wiejskie. Łączny obszar gmin objętych ZSROW wynosi 642,8 km².

Uwzględniając położenie gmin tworzących obszar wdrażania ZSROW w granicach dwóch Obszarów Chronionego Krajobrazu tj. Obszaru Chronionego

Krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” oraz „Dolina Prozny i Kotlina Grabowska” obszar realizacji strategii nazwano „**Obszarem Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej**”.

Obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej położony jest w południowej części województwa wielkopolskiego i graniczy od północy z powiatami ostrowskim i kaliskim – ziemskim, od południa z powiatem kępińskim oraz powiatem wieruszowskim w województwie łódzkim. Od wschodu obszar objęty ZSROW graniczy z powiatem sieradzkim a od zachodu z gminą Kobyla Góra.

Tabela 3

Lp.	Nazwa gminy	Typ gminy	Identyfikator jednostki podziału terytorialnego kraju ¹
1.	Ostrzeszów	Miejsko - wiejska	3018073
2.	Mikstat	Miejsko - wiejska	3018063
3.	Grabów nad Prosną	Miejsko - wiejska	3018033
4.	Doruchów	Wiejska	3018022
5.	Czajków	Wiejska	3018012
6.	Kraszewice	Wiejska	3018052

Obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej cechuje się zróżnicowanym ukształtowaniem terenu wynikającym z przebiegającego przez gminy Ostrzeszów i Mikstat pasma wzniesień, Wzgórz Ostrzeszowskich, będących częścią Wału Trzebnickiego. W paśmie tym, w gminie Ostrzeszów znajduje się Bałczyna, drugie pod względem wysokości wzniesienie w województwie wielkopolskim (278 m n.p.m).

Wszystkie gminy, w których wdrażana będzie ZSROW znajdują się, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz.U. Nr 73 i 158 z późn. zm.) w obszarze o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

¹ Źródło: art. 47 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. nr 88, poz. 439 z późn. zm.)

II.1.2 Uwarunkowania przyrodnicze/środowiskowe

II.1.2.a Klimat

Klimat obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej kształtowany jest w około 60% przez powietrze polarnomorskie znad Oceanu Atlantyckiego i w 30% przez masy powietrza polarnokontynentalnego napływające znad Europy Wschodniej. Niewielkie znaczenie mają masy arktyczne (7%) i zwrotnikowe (3%). Średnia roczna temperatura wynosi 8,5 °C.

II.1.2.b Gleby

Na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej przeważają gleby słabe, zaliczane do kompleksu żytniego słabego i żytniego bardzo słabego. Największą część obszaru, zarówno wśród gruntów ornych jak i użytków zielonych zajmują gleby najslabsze tj. V i VI klasy bonitacyjnej. Część obszaru zlokalizowana w dolinie Środkowej Proсны i Kotliny Grabowskiej należy do obszarów o bardzo niskiej jakości rolniczej. Powierzchnia Kotliny wypełniona piaskami charakteryzuje się glebami klas V i VI. Część zachodnia obszaru charakteryzuje się występowaniem gleb lepszych tj. III i IV klasy bonitacyjnej. Procentowy udział poszczególnych kompleksów przydatności rolniczej w gminach tworzących obszar wdrażania ZSROW przedstawia tabela²:

Tabela 4 Kompleksy glebowe na obszarze wdrażania ZSROW

Gmina	Grunty orne w % powierzchni								
	Pszenny bardzo dobry	Pszenny dobry	Pszenny wadliwy	Żytni bardzo dobry	Żytni dobry	Żytni słaby	Żytni bardzo słaby	Zbożowo pastewny mocny	Zbożowo pastewny słaby
Ostrzeszów	0	1	2	4	7	20	51	4	11
Mikstat	0	0	5	4	9	34	37	5	6
Grabów nad Prosną	0	1	0	1	7	26	53	1	11
Kraszewice	0	1	0	1	8	27	53	1	9
Doruchów	0	4	0	2	9	20	59	1	5
Czajków	0	1	0	1	6	29	52	1	10

² Źródło: „Zasobność i zanieczyszczenie gleb Wielkopolski”; opracowanie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Jakość gleb nie wykazuje przekroczeń wartości dopuszczalnych metali ciężkich i innych badanych wskaźników – poziom zawartości naturalnej. Występuje natomiast dość znaczne zakwaszenie gleb, które w przeważającej części obszaru kwalifikuje gleby jako bardzo kwaśne (odczyn pH poniżej 4,5)

II.1.2.c Bogactwa naturalne³

Obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej charakteryzuje się występowaniem niewielkiej ilości surowców naturalnych. Zgodnie z klasyfikacją surowców zawartą w ustawie prawo geologiczne i górnictwo, na terenie obszaru wdrażania ZSROW występują kopaliny podstawowe i pospolite, które zaliczane są do zasobów nieodnawialnych. Zestawienie złóż kopalin w gminach tworzących obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej przedstawia tabela.

Tabela 5 Zasoby kopalin na obszarze wdrażania ZSROW

Lp.	Nazwa gminy	Rodzaj kopaliny	Lokalizacja kopaliny
1.	Czajków	Kruszywo mineralne	Muchy
2.	Doruchów	Kruszywo	Godziętowy
			Tokarzew
3.	Grabów nad Prosną	Iły jezierne	Cegielnia Klapki
4.	Mikstat	Iły jezierne	Mikstat
		Gaz ziemny	
5.	Ostrzeszów	Ił poznański	Ostrzeszów
		Kruszywo naturalne	Rogaszyce
		Kruszywo naturalne	Rogaszyce II
		Ił poznański	Rojów
		Piaski szklarskie	Olszyna
		Kruszywo naturalne	Ostra Góra
		Kruszywo naturalne	Olszyna
		Kruszywo naturalne	Rojów
		Torf	Rej. Mikorzyn
		Torf	Rej. Szklarka Przygodzicka

³ Źródło: Export S.C. „Program Ochrony Środowiska Powiatu Ostrzeszowskiego”; Ostrzeszów – listopad 2003

II.1.2. d Lesistość

Każda z sześciu gmin należących do obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej posiada walory przyrodnicze wspólne z pozostałymi gminami co stanowi element spajający ten obszar pod względem przyrodniczo-krajobrazowym. Jednocześnie w każdej z gmin znaleźć można gatunki roślin, pomniki przyrody, które są specyficzne dla danej gminy i decydują o jej niepowtarzalnym charakterze. Cechą wspólną gmin Ostrzeszów i Mikstat jest ich położenie wzdłuż Wzgórz Ostrzeszowskich, stanowiących część Wału Trzebnickiego, oraz znaczna lesistość obszaru ZSROW (34,3% powierzchni obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej stanowią lasy). Lesistość poszczególnych gmin tworzących obszar ZSROW przedstawia tabela:

Tabela 6 Lesistość obszaru realizacji ZSROW

Lp.	Gmina	Powierzchnia gminy (km ²)	Stopień zalesienia (%)
1.	Czajków	71,00	42
2.	Doruchów	99,33	29
3.	Grabów n. Prosną	123,19	21
4.	Kraszewice	75,11	37
5.	Mikstat	87,17	26
6.	Ostrzeszów	187,00	39
7.	RAZEM	642,80	34

Na obszarach leśnych obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej występują cenne gatunki fauny, do których zaliczyć można m.in. bociana białego, jastrzębia, jenota czy daniela. Dziesięć gatunków ptaków żyjących na tym obszarze wpisanych zostało do księgi dziedzictwa przyrodniczego świata. Szczególnymi walorami przyrodniczymi cechują się tereny zalewowe rzeki Proсны w okolicach Grabowa nad Prosną.

Świat roślinny obszaru, na którym realizowana będzie ZSROW jest również niezwykle bogaty. Występują tu m.in. chroniony długosz królewski, jedyny z rosnących w Polsce pachnący storczyk podkolan biały, pierwiosnka lekarska, marzanna wonna i wiele gatunków drzew, krzewów, mchów i porostów.

Szczególne walory mają gatunki drzew na terenie gmin tworzących obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, do których zaliczyć można m.in. lipy, dęby, graby i klony w gminie Doruchów, buk w leśnictwie „Wanda” (gmina Mikstat), liczący sobie ponad 1100 lat cis pospolity (gmina Kraszewice), oraz lipy drobnolistne i dęby szypułkowe znajdujące się w zabytkowym Parku Miejskim w Grabowie nad Prosną.

Dla zachowania niepowtarzalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych na obszarze realizacji ZSROW utworzono w 1995 r., na mocy rozporządzenia wojewody kaliskiego, obszar chronionego krajobrazu pod nazwą „Wzgórz Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” oraz w 1996 r. obszar chronionego krajobrazu „Dolina Proсны i Kotlina Grabowska ”. Ochroną objęte zostały ważne elementy środowiska naturalnego, stawy i ciek wodne oraz tereny rezerwatów przyrody „Jodły Ostrzeszowskie” i „Pieczyska”

II.1.2.e Zasoby wodne⁴

Gminy tworzące obszar realizacji ZSRROW na cele bytowe wykorzystują ujęcia podziemne. Poniżej przedstawiono, w ujęciu tabelarycznym, charakterystykę zasobów wodnych tego obszaru, wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę.

Tabela 7 Zasoby wód podziemnych obszaru realizacji ZSRROW

Gmina	Lokalizacja ujęcia	Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w kat. „B” m ³ /h	Utwory	Średnia wydajność ujęcia m ³ /d
Czajków	Czajków	71,5	Czwartorzędowe i jurajskie	547,2
Doruchów	Doruchów	45	Plejstocenijskie	Bd
	Godziętowy	30	Jurajskie	188
Grabów nad Prosną	Bukownica	53	Bd	575
	Palaty	166	Czwartorzędowe	1895
	Chlewo	28,2	Mioceńskie	676,8
Kraszewice	Kraszewice	32	Czwartorzędowe	541
	Kuźnica Grabowska	48	Jurajskie i plejstocenijskie	307,1
Mikstat	Mikstat-Komorów	76	Czwartorzędowe	1320
	Kaliszkowice Ołobockie	42	Bd	373,3
Ostrzeszów	Ostrzeszów	605	Czwartorzędowe	3720
	Potaśnia		Czwartorzędowe	792
	Szklarka Myślniewska		Czwartorzędowe	2400
	Bledzianów – ujęcie awaryjne		Bd	bd

⁴ Źródło: Expert S.C. „Program Ochrony Środowiska Powiatu Ostrzeszowskiego”

II.1.2. f Zanieczyszczenie środowiska

Środowisko wodne

Stan środowiska wodnego na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej wykazuje wysoką, średnią i niską jakość wód podziemnych. Wody powierzchniowe cechują się natomiast wysokim stopniem zanieczyszczenia. Zły stan jakościowy wód powierzchniowych, nie odpowiadający normom, jest wynikiem odprowadzania dość znacznej ilości nieczyszczonych bądź niewystarczająco oczyszczonych ścieków. Na obszarze wdrażania ZSROW funkcjonują 4 oczyszczalnie ścieków jednakże stopień skanalizowania nie przekracza 50%. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych powodowane jest również spływami z pól uprawnych niosącymi specyficzny ładunek zanieczyszczeń.

Zanieczyszczenie powietrza

Emisje zanieczyszczeń na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej kształtują się na poziomie ok. 0,2 % ogólnej emisji z obszaru całego województwa. Jakość powietrza na tym obszarze określić można jako bardzo dobrą. Stężenia średnioroczne zanieczyszczeń nie wykazują przekroczeń wartości dopuszczalnych. Stężenia zanieczyszczeń w sezonie grzewczym wykazują kilkakrotnie większe wartości od stężeń zanieczyszczeń z okresu pozagrzewczego.

Hałas

Osobami najbardziej narażonymi na hałas są mieszkańcy osiedli i domów jednorodzinnych zlokalizowanych wzdłuż ruchliwych tras komunikacyjnych i w pobliżu zakładów przemysłowych. Z prowadzonych badań wynika, że o klimacie akustycznym na terenach miast decyduje głównie ruch komunikacyjny, a dopiero w następnej kolejności hałas z zakładów przemysłowych, usługowych i hałas osiedlowy. Do obszarów narażonych na zwiększone poziomy hałasu należy zaliczyć tereny zabudowane, położone bezpośrednio przy drogach o znacznym natężeniu ruchu takich jak:

- Droga nr 11: Kępno – **Ostrzeszów** – Ostrów Wielkopolski – Poznań
- Droga nr 450: Wieruszów – **Grabów nad Prosną** – Ostrów Wielkopolski
- Droga nr 449: Syców – Kobyła Góra – **Ostrzeszów** – **Grabów nad Prosną** – Błaszki

- Droga nr 447: Antonin – **Mikstat** - **Grabów nad Prosną**

II.1.3 Uwarunkowania kulturowe

Każda z sześciu gmin tworzących obszar wdrażania ZSROW charakteryzuje się specyficznymi uwarunkowaniami kulturowymi. Świadczy o tym różnorodność materialnych i niematerialnych dóbr kultury zachowanych w każdej z gmin.

Do obiektów kultury charakterystycznych dla gmin tworzących obszar realizacji ZSROW zaliczyć można:

- basztę stanowiącą pozostałość zamku wybudowanego za panowania Kazimierza Wielkiego (Ostrzeszów)
- zespół budynków pofranciszkańskich z wczesno-barokowym kościołem NMP (Grabów nad Prosną)
- kościół pw. NNMP z 1108 r. i drewniany kościółek pw. Św. Rocha (gmina Mikstat)
- drewniany kościółek pw. Św. Stanisława Kostki (gmina Czajków)
- wyspa na stawie w parku, na której znajduje się piwnica uchodząca za więzienie czarownic (Doruchów)
- neogotycki kościół parafialny p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła (gmina Kraszewice)
- dworek rodziny Oxnerów w Kuźnicy Grabowskiej, w którym mieszkał Marian Falski, autor najpopularniejszego polskiego elementarza pt. „Nauka czytania i pisania” z legendarnymi już postaciami Ali i Asa. W dworku znajduje się obecnie Muzeum Oświaty, gdzie zwiedzający mogą m.in. zwiedzić wnętrze wiejskiej szkoły z lat międzywojennych.

Poza materialnymi obiektami świadczącymi o dorobku kulturowym gmin tworzących obszar wdrażania ZSROW widoczna jest także aktywność mieszkańców tego terenu przejawiająca się między innymi w:

- organizowaniu i aktywnym uczestnictwie w tradycyjnych obrzędach i festynach (dożynki, uroczystości odpustowe itp.)
- pielęgnowaniu tradycji wyrobu produktów lokalnych: wędzonka ostrzeszowska⁵, tradycyjny wypiek chleba, wytwarzanie przedmiotów z wikliny,

Do tradycji i obrzędów pielęgnowanych na obszarze ZSROW należą m.in.:

⁵ Wędzonka ostrzeszowska wpisana została w dniu 19 maja 2006 r. na Listę Produktów Tradycyjnych” w kategorii „Mięso świeże oraz produkty mięsne”

- tradycyjny, uroczysty odpust Św. Rocha w Mikstacie, podczas którego święci się zwierzęta domowe. W Polsce jest to jedno z zaledwie czterech miejsc gdzie w sposób tak szczególny czci się zwierzęta,
- topienie marzanny w pierwszy dzień wiosny
- święcenie pól kropidłem z palmy wielkanocnej, przynoszące pomyślność w pracach rolniczych
- Boże rany – zwyczaj budzenia domowników przy pomocy wierzbowych gałązek odnoszący się do biczowania Pana Jezusa
- pierzocha – zwyczaj darcia pierza przez kobiety podczas długich, jesiennych wieczorów
- dożynki – rolnicze święto plonów wieńczące prace polowe

II.1.4 Uwarunkowania historyczne

Gminy tworzące obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej należą administracyjnie do powiatu ostrzeszowskiego, którego historia sięga czasów panowania Władysława Jagiełły. Status stolicy powiatu utracił Ostrzeszów w połowie XIX wieku na rzecz Kępna, załączka nowej jednostki administracyjnej, przez którą zresztą, na kilka lat przed wybuchem II wojny światowej, został wchłonięty.

Po wojnie powiat ostrzeszowski reaktywowano dwukrotnie, po raz drugi w 1999 r. Szczególne znaczenie dla mieszkańców obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej miał okres przemian ustrojowych, które nastąpiły w Polsce na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Na skutek utraty dotychczasowych rynków zbytu, wycofania rubli transferowych, upadku RWPG likwidacji uległy największe ostrzeszowskie zakłady będące dotąd głównymi pracodawcami: Fabryka Urządzeń Mechanicznych „FUM Ostrzeszów” i przedsiębiorstwo budowlane TECHMA – Ostrzeszów. Pracę straciło wówczas ok. 4000 osób, a rejon ostrzeszowski zagrożony został bezrobociem strukturalnym ze stopą bezrobocia przekraczającą 26 %.

Dzięki intensywnym staraniom lokalnych władz i aktywności gospodarczej mieszkańców obecnego obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, w obiektach po zlikwidowanych zakładach powstawać zaczęły nowe firmy tworzące miejsca pracy a także udało się przyciągnąć inwestorów zagranicznych, wśród których wymienić należy przede wszystkim spółkę „Leoni Autokabel Polska” – producenta wiązek przewodów do samochodów. Dzięki nowym inwestycjom

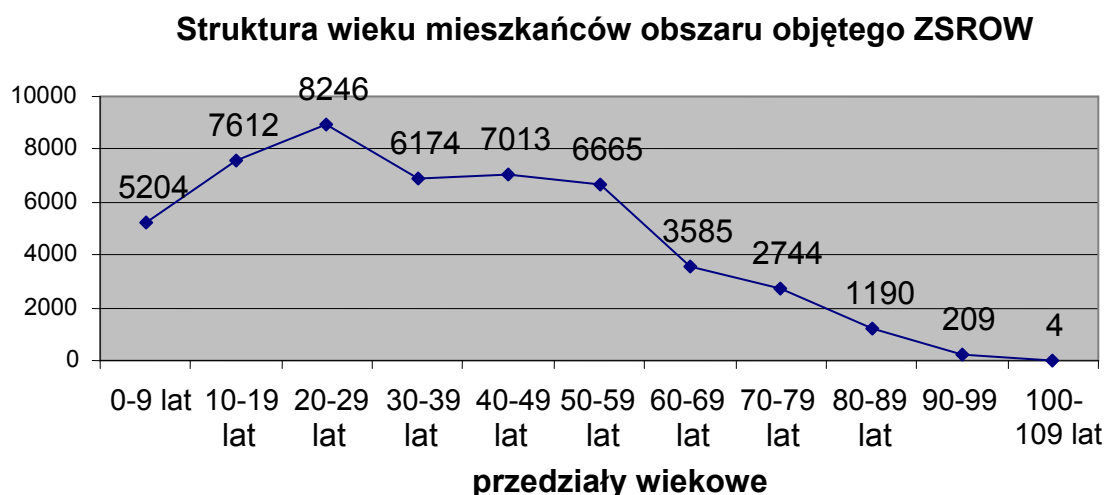
i powstałym zakładom pracy stopa bezrobocia spadła do ok. 8% w 1998 r. a następnie, na skutek pogorszenia się koniunktury światowej i krajowej, wzrosła do ok. 14% (czerwiec 2003 r.)

Przynależność administracyjna do powiatu ostrzeszowskiego, historia, w którą wpisują się losy jego mieszkańców, szereg wspólnych przedsięwzięć, organizowanych wystaw i festynów to elementy stanowiące o spójności terytorialnej i kulturowej mieszkańców tego obszaru.

II.2 Potencjał demograficzny i gospodarczy

II.2.1 Charakterystyka ludności zamieszkującej obszar objęty ZSROW:

Obszar objęty Zintegrowaną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich zamieszkuje łącznie 48 646 mieszkańców. Na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej znajdują się trzy miasta tj. Ostrzeszów, Grabów nad Prosną i Mikstat. Najliczniejszą grupę wiekową mieszkańców obszaru, na którym wdrażana będzie ZSROW stanowią osoby młode, w wieku 20 – 29 lat (8246 osób), często uczące się, studiujące lub rozpoczynające pracę zawodową. Drugą, pod względem liczebności grupą jest młodzież szkolna szkół podstawowych i ponadpodstawowych (7612 osób). Obszary wiejskie zamieszkuje łącznie 30 318 osób tj. 62, 32 % ogółu ludności zamieszkującej teren objęty ZSROW.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrzeszowie (stan na 30.09.2005), w gminach tworzących obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, mieszka 2133 osób bezrobotnych a stopa bezrobocia wynosi 10,8%. Powiat Ostrzeszowski, a tym samym sześć gmin tworzących obszar wdrażania ZSROW, nie jest zagrożony bezrobociem strukturalnym, zgodnie z wykazem stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1999 r. w sprawie określenia powiatów (gmin) zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym (Dz. U. z dnia 30 grudnia 1999 r. Nr 110, poz. 1264 z późn. zm.).

Obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, na którym realizowana będzie ZSROW obejmuje zasięgiem terytorialnym trzy gminy miejsko-wiejskie oraz trzy gminy wiejskie. Łączna liczba gospodarstw rolnych w w/w gminach wynosi 5145.

II.2.2 Stan rozwoju infrastruktury wiejskiej

II.2.2.1 Infrastruktura społeczna

II.2.2.1.a Ochrona zdrowia i opieka społeczna

W gminach tworzących obszar wdrażania ZSROW opieka zdrowotna oparta jest o sieć publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej wymienionych w tabeli.

Tabela 8

Gmina	Nazwa zakładu Opieki Zdrowotnej
Ostrzeszów	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrzeszowie
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy Spółdzielni Inwalidów „Pomoc”
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” s.c.
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Salus” s.c.
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dłubak”, Przychodnia Specjalistyczna
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnie Specjalistyczne „Goncerzewicz”
	Grupowa Praktyka Lekarska „Medicus” s.c.

	Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „Ars Medica”
Mikstat	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Zdrowia w Mikstacie
Grabów nad Prosną	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” s.c.
Kraszewice	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Kraszewicach
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zawidawie” sp. z o.o.
Doruchów	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Eskulap” s.c.
Czajków	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Synapsa” s.c.

Zadania związane z opieką społeczną realizowane są przez Miejsko-Gminne i Gminne Ośrodki Opieki społecznej znajdujące się w każdej gminie. Ponadto w Ostrzeszowie ma siedzibę Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obejmujące swym działaniem obszar całego powiatu ostrzeszowskiego. W Ostrzeszowie, Doruchowie i Kuźnicy Grabowskiej (gmina Kraszewice) działają Warsztaty Terapii Zajęciowej, w Książnicach (gmina Grabów nad Prosną) działa Zakład Aktywizacji Zawodowej, a w miejscowościach Marszałki (gmina Grabów nad Prosną) i Kochłowy (gmina Ostrzeszów) funkcjonują także Domy Opieki Społecznej.

II.2.2.1.b Bezpieczeństwo publiczne

Nad zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańcom i właściwym funkcjonowaniem kluczowych dla poszczególnych gmin instytucji czuwają odpowiednie jednostki policji, straży pożarnej, nadzoru budowlanego, inspekcji weterynaryjnej a także służby medyczne i sanitarno-epidemiologiczne.

W większości wsi działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej współpracujące z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej. W sytuacjach szczególnego zagrożenia rozpoczyna działanie Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego.

II.2.2.1.c Edukacja i wychowanie

System edukacji oparty jest o sieć przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych które wyszczególnione zostały w tabeli.

Tabela 9

Gmina	Miejscowość	Szkoła
Ostrzeszów	Ostrzeszów	Liceum ogólnokształcące
	Ostrzeszów	Zespół Szkół nr 1
	Ostrzeszów	Zespół Szkół nr 2
	Ostrzeszów	Zespół Szkół nr 3
	Ostrzeszów	Gimnazjum nr 1
	Ostrzeszów	Gimnazjum nr 2
	Ostrzeszów	Gimnazjum Specjalne ZPOW
	Siedlików	Gimnazjum
	Ostrzeszów	Szkoła Podstawowa nr 1
	Ostrzeszów	Szkoła Podstawowa nr 2
	Ostrzeszów	Szkoła Podstawowa nr 3
	Niedźwiedź	Szkoła Podstawowa
	Olszyna	Szkoła Podstawowa
	Potaśnia	Szkoła Podstawowa
	Rojów	Szkoła Podstawowa
	Siedlików	Szkoła Podstawowa
	Szklarka Przyg.	Szkoła Podstawowa
	Rogaszyce	Szkoła Podstawowa
Mikstat	Mikstat	Gimnazjum
	Mikstat	Szkoła Podstawowa
	Biskupice Zabaryczne	Szkoła Podstawowa
	Kaliszkowice Ołobockie	Szkoła Podstawowa
	Kaliszkowice Kaliskie	Szkoła Podstawowa
Grabów nad Prosną	Grabów nad Prosną	Gimnazjum
	Grabów nad Prosną	Szkoła Podstawowa
	Grabów nad Prosną	Zespół Szkół nr 3 (oddział)
	Bukownica	Szkoła Podstawowa
	Marszałki	Szkoła Podstawowa
	Bobrowniki	Szkoła Podstawowa
Czajków	Czajków	Gimnazjum
	Czajków	Zespół Szkół
	Mielcuchy (filia)	Szkoła Podstawowa

	Salamony (filia)	Szkoła Podstawowa
Doruchów	Doruchów	Gimnazjum
	Doruchów	Szkoła Podstawowa
	Przytocznica	Szkoła Podstawowa
	Morawin	Szkoła Podstawowa
	Torzeniec	Szkoła Podstawowa
Kraszewice	Kraszewice	Gimnazjum
	Kraszewice	Szkoła Podstawowa
	Kuźnica Grabowska	Szkoła Podstawowa
	Głuszyna	Szkoła Podstawowa
	Jelenie	Szkoła Podstawowa

Na obszarze gmin tworzących obszar wdrażania ZSRROW nie ma obecnie uczelni wyższych. W każdej gminie jest co najmniej jedno gimnazjum.

II.2.2.1.d Sport i rekreacja⁶

Urozmaicone ukształtowanie terenu, ponad trzydziestoprocentowe zalesienie powierzchni i brak uciążliwych zakładów przemysłowych, malownicze jary, doliny rzeczne Proсны i Baryczy stwarzają doskonałe warunki do aktywnego wypoczynku i rekreacji na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej objętym ZSRROW. Rekreacji, turystyce i uprawianiu sportów służy także istniejąca sieć hoteli, gospodarstw agroturystycznych, boisk, stadionów i innych obiektów.

Tabela 10

Gmina	gospodarstwa agroturystyczne	hotele	Hale sportowe	Stadiony /boiska sportowe	Place zabaw	baseny
Ostrzeszów	4	3	1	4	6	1
Mikstat	5	-	-	4	4	-
Grabów nad Prosną	-	-	-	6	5	-
Czajków	-	-	-	1	-	-
Doruchów	2	0	1	1	2	-
Kraszewice	-	-	1	2	7	-

⁶ Na podstawie informacji folderu „Powiat Ostrzeszowski A.D. 2000”

Od 1964 roku w Ostrzeszowie organizowane są Crossy Ostrzeszowskie, biegi przełajowe na międzynarodową skalę. Ostrzeszów, jako jedyne miasto w regionie posiada stadion sportowy z profesjonalną nawierzchnią tartanową.

II.2.2.1.e Kultura

Tabela 11

Gmina	Muzea	Biblioteki	Domy kultury	Świetlice
Ostrzeszów	1	2	1	1
Mikstat	1	1	1	4
Grabów nad Prosną	1	1	1	6
Czajków	-	1	-	1
Doruchów	1	1	1	
Kraszewice	1	1	-	1

II.2.2.1.f Organizacje pozarządowe działające na obszarze objętym ZSROW

Tabela 12: Wybrane organizacje pozarządowe działające na obszarze realizacji ZSROW

Gmina	Nazwa organizacji pozarządowej	Cele statutowe
Ostrzeszów	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Ostrzeszowskiej	Działania na rzecz pielęgnowania i umacniania regionalizmu
	Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości	Wspieranie przedsiębiorczości, ułatwianie rozpoczynania działalności gospodarczej, usługi doradcze i szkoleniowe
	Agroturystyczne Stowarzyszenie Ziemi Ostrzeszowskiej	Upowszechnianie i wspieranie rozwoju agroturystyki w powiecie ostrzeszowskim
	Stowarzyszenie Współpracy Partnerskiej Gmin Ostrzeszów i Stuhr	Rozwijanie bilateralnej współpracy pomiędzy niemiecką gminą Stuhr i gminą Ostrzeszów
	Stowarzyszenie Sportowe „Crossy Ostrzeszowskie”	Organizacja <i>Crossu Ostrzeszowskiego</i>
Mikstat	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Razem”	Wspieranie osób chorych i niepełnoprawnych
	Towarzystwo	Upowszechnianie wiedzy o Mikstacie i okolicy, krzewienie

	Przyjaciół Ziemi Mikstackiej	turystyki i rekreacji, umacnianie więzi obywatelskich
Grabów nad Prosną	„SOKOŁ” Bukownica	Umiłowanie ojczyzny, wychowanie przez sport
	Uczniowski Klub Sportowy „Pelikan” przy gimnazjum w Grabwie nad Prosną	Planowanie i organizacja pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, angażowanie wszystkich uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży
	LZS „Pelikan”	Krzewienie kultury fizycznej, sportu i turystyki w środowisku działania, angażowanie wszystkich zainteresowanych do różnorodnych form aktywności ruchowej, uczestniczenie w imprezach sportowych, propagowanie rozwoju sportu i turystyki
	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności Koło nr 2	Pomoc finansowa dla osób chorych i ubogich , organizacja różnych imprez okolicznościowych i wycieczek
	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Bobrowniki”	Wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego wsi Bobrowniki, wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym
Kraszewice	Stowarzyszenie Ruch Samorządowy im Prof. Mariana Falskiego w Kuźnicy Grabowskiej	Ochrona zabytków i miejsc pamięci narodowej, podtrzymywanie tradycji narodowych, regionalnych, kulturowych, prowadzenie muzeów
	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Kraszewice im. Marianny Miletich	Wspieranie rozwoju wsi Kraszewice
	Ludowy Klub Sportowy „Masovia” Kraszewice	Rozwój kultury fizycznej i sportu
	Koło Gospodyń Wiejskich	Kultywowanie lokalnych tradycji, obrzędów i zwyczajów; organizacja okolicznościowych imprez i spotkań
	Ludowy Związek Sportowy	Krzewienie kultury fizycznej, sportu i turystyki
Doruchów	Koło Gospodyń Wiejskich	Kultywowanie lokalnych tradycji, obrzędów i zwyczajów; organizacja okolicznościowych imprez i spotkań
	Ludowy Związek Sportowy	Krzewienie kultury fizycznej, sportu i turystyki
Czajków	Ludowy Związek Sportowy	Krzewienie kultury fizycznej, sportu i turystyki

II.2.2.2 Infrastruktura techniczna

II.2.2.2 a Sieć komunikacyjna

Stan infrastruktury drogowej oceniany jest przez przedstawicieli samorządów poszczególnych gmin częściowo jako dobry (gmina Kraszewice i Czajków), częściowo jako zadawalający (gmina Ostrzeszów, Grabów nad Prosną i Doruchów) oraz jako zły (gmina Mikstat).

II.2.2.2 b zaopatrzenie w energię

Sieć energetyczna, której właścicielem jest koncern Energa SA, zaopatrująca mieszkańców obszaru objętego ZSROW jest dobrze rozwinięta. Za bieżącą konserwację i naprawę ewentualnych uszkodzeń sieci odpowiada Oddział Energetyka Kaliska w Kaliszu.

II.2.2.2 c gospodarka wodno-ściekowa⁷

Ponad 97 % obszaru objętego ZSROW jest zaopatrywane w wodę z sieci wodociągowej jednakże niewielka jego obszar posiada kanalizację (ok. 10%). Infrastruktura kanalizacyjna zdecydowanie bardziej jest rozwinięta na terenach miast znajdujących się w obszarze sześciu gmin wchodzących w skład obszaru objętego ZSROW tj. w Ostrzeszowie, Grabowie nad Prosną i Mikstacie.

Poniżej przedstawiono strukturę zwodociągowania i skanalizowania gmin tworzących obszar wdrażania ZSROW

Tabela 13 Stopień zwodociągowania i skanalizowania gmin tworzących obszar wdrażania ZSROW

Ip	Gmina	Procent zwodociągowania	Procent skanalizowania
1.	Czajków	98 %	0 %
2.	Doruchów	97 %	25 %
3.	Grabów nad Prosną	99 %	33 %
4.	Kraszewice	98 %	14 %
5.	Mikstat	95 %	28 %
6.	Ostrzeszów	98 %	65 %

⁷ Źródło: Expert S.C. Program Ochrony Środowiska Powiatu Ostrzeszowskiego

II.2.2.2 d zagospodarowanie odpadami⁸

Gospodarka odpadami na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej opiera się o system zbiórki i składowania odpadów na istniejących, czynnych składowiskach wymienionych w tabeli 14. W gminach, które nie posiadają czynnych składowisk odpadów komunalnych, problem zbiórki, składowania i utylizacji odpadów rozwiązują wyspecjalizowane w tym zakresie firmy m.in. Remondis sp. z o.o.

Tabela 14 Rozmieszczenie składowisk odpadów na obszarze objętym ZSROW

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska (ha)	Powierzchnia wykorzystana składowiska (ha)
a.	Doruchów	Doruchów	0,99	0,55
b.	Mikstat	Mikstat	1,00	0,50
c.	Ostrzeszów	Ostrzeszów	10,90	6,00

W gminie Grabów nad Prosną znajduje się jeden nieczynny obecnie mogilnik tj. składowisko odpadów szczególnie niebezpiecznych substancji (w tym przypadku pestycydów).

II.2.2.2 e telekomunikacja

Sieć telekomunikacyjna jest dobrze rozwinięta i obejmuje wszystkie gminy tworzące obszar objęty ZSROW. Poza siecią telefonii przewodowej, której głównym dostawcą jest Telekomunikacja Polska S.A. komunikację telefoniczną umożliwiają operatorzy sieci komórkowej (ERA, PLUS GSM, ORANGE).

Około 35 % mieszkańców tego obszaru ma stały dostęp do sieci internetowej, przy czym większość osób korzystających z Internetu mieszka w mieście. Znaczną część osób korzystających z Internetu stanowi młodzież wykorzystująca stanowiska komputerowe z łączem internetowym znajdujące się w szkołach.

⁸ Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2004”

II.3. Uzasadnienie spójności obszaru ZSROW

Obszar wdrażania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich, za wyjątkiem gminy Kobyla Góra, obejmuje gminy powiatu ostrzeszowskiego. Gmina Kobyla Góra przystąpiła już wcześniej do Lokalnej Grupy Działania zrzeszającej, poza nią, gminy Perzów i Bralin.

Obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, na którym realizowana będzie ZSROW, poza spójnością administracyjną, wynikającą z przynależności do powiatu ostrzeszowskiego, cechuje się także spójnością przyrodniczą. Część gmin tworzących obszar wdrażania ZSROW położonych jest w paśmie wzniesień, tzw. Wzgórz Ostrzeszowskich, co decyduje o jego zróżnicowanej topografii, dominacji wzniesień i pagórków. Elementami integrującymi gminy należące do obszaru wdrażania ZSROW są między innymi rezerwaty przyrody „Jodły Ostrzeszowskie” i „Pieczyska” znajdujące się na pograniczu gmin Ostrzeszów i Doruchów a także Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórz Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” obejmujący w całości gminę Ostrzeszów a częściowo także gminy Mikstat, Grabów nad Prosną i Doruchów. Gminy Grabów nad Prosną, Doruchów, Kraszewice i Czajków leżą w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Prozny i Kotlina Grabowska”. Pod względem hydrograficznym obszar ten należy do dorzecza górnej Baryczy oraz dorzecza Prozny, tylko niewielki skraj południowy należy do dorzecza Widawy.

Istotnym czynnikiem jednoczącym społeczność zamieszkującą obszar wdrażania ZSROW jest wspólna historia Ziemi Ostrzeszowskiej sięgająca XIII wieku. Szczególną rolę ośrodka administracyjnego i handlowego, obejmującego swym zasięgiem obszar dzisiejszego powiatu ostrzeszowskiego, zawdzięcza Ostrzeszów panowaniu Kazimierza Wielkiego, który to najprawdopodobniej uczynił miasto stolicą powiatu.

W przeszłości, przez gminy obecnie tworzące obszar, na którym realizowana będzie ZSROW przebiegały ważne szlaki handlowe⁹:

- Szlak Bursztynowy, łączący Imperium Rzymskie z wybrzeżem Bałtyku. Rekonstrukcja jego przebiegu pozwala sądzić, iż przebiegał on przez takie miejscowości obszaru wdrażania ZSROW jak Olszyna, Ostrzeszów, Zajączki, Przedborów i Kotłów.

⁹ Źródło: „Problemy ochrony przyrody na terenie powiatu ostrzeszowskiego” – opracowanie Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Ostrzeszowie

- Trakt Kaliski, biegnący z Kalisza do Wielunia przez gminę Kraszewice i Czajków, w strefie krajobrazu chronionego doliny Prozny, wśród bogatych kompleksów leśnych i oryginalnej zabudowy drewnianej charakterystycznej tylko dla tego terenu.

Poczucie wspólnoty i przynależności do powiatu ostrzeszowskiego uwidoczniło się szczególnie mocno w czasie walki zbrojnej podczas powstania wielkopolskiego a następnie w czasie II wojny światowej. Na obszarze ZSRÓW znajduje się wiele miejsc upamiętniających historyczne wydarzenia z okresu Powstania Wielkopolskiego i II Wojny Światowej, wśród których wymienić można:

- w leśnictwie Aniołki (gmina Ostrzeszów) – pomnik powstańca wielkopolskiego Jana Kotowicza, poległego w roku 1919.
- w leśnictwie Pieczyska (gmina Doruchów) – bunkier z lat II Wojny Światowej oraz tablica pamiątkowa poświęcona działalności konspiracyjnej partyzantów – żołnierzy AK.
- w Ostrzeszowie – tablica przy głównym wejściu do budynku liceum ogólnokształcącego z napisem „Tu w latach 1940 – 1945 przebywali w obozie Norwescy jeńcy – współtowarzysze żołnierza polskiego przeciwko najeźdźcy hitlerowskiemu”.
- na cmentarzu w miejscowości Doruchów – kwatera grobów Powstańców Wielkopolskich 1918 -1919, odbudowana w roku 2000.
- w miejscowości Klon (gmina Czajków) – pojedynczy grób upamiętniający bój, który stoczyła polsko – radziecka grupa desantowa z żandarmerią hitlerowską.
- na cmentarzu w Grabowie nad Prosną – grób żołnierzy poległych w walce z hitleryzmem w 1939 r.
- na cmentarzu parafialnym w Kraszewicach – pomnik żołnierzy Wojska Polskiego poległych w 1939 roku.

III. Aktualnie wdrażane inicjatywy/projekty na obszarze ZSRROW

Poniżej przedstawiono projekty i inicjatywy wdrażane obecnie na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej:

- a. **"Centrum Kraszewic. Powrót Marszałka do Parku Wolności"** - projekt dofinansowany ze środków SPO ROL, wdrażany w gminie Kraszewice, umowa nr 61512-UM5500035/05 z 06.01.2006r. Wartość całego projektu 611 tys. zł; wartość dofinansowania 450 tys. zł.
- b. **"Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych"** – projekt realizowany w gminie Kraszewice - (2drogi gminne), dofinansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego (FOGR) umowa nr 104/2006 z 20.04.2006r. Wartość całego projektu 207 tys. zł, dofinansowanie 60 tys. zł;
- c. Na terenie gminy Mikstat w Biskupicach Zabarycznych wdrażany jest projekt pt. **"Modernizacja Wiejskiego Domu Kultury w Biskupicach Zabarycznych"** w ramach SPO ROL 2.3
- d. W miejscowości Rogaszyce i Siedlików (gmina Ostrzeszów) wdrażane są odpowiednio: **„Plan Rozwoju Miejscowości Rogaszyce na lata 2005 – 2008”** oraz **„Plan Rozwoju Miejscowości Siedlików na lata 2005 – 2008”**

IV. Analiza SWOT

Obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej

IV.1 Analiza SWOT w ujęciu tabelarycznym

Silne strony	Słabe strony
Dobre położenie komunikacyjne	Odływ młodzieży z wyższym wykształceniem do dużych ośrodków miejskich
Rozwój i specjalizacja gospodarstw rolnych.	Niska klasa gleb
Korzystne położenie geograficzne i nieskażone środowisko naturalne podnoszące atrakcyjność turystyczną obszaru.	Duże rozdrobnienie gospodarstw
Rozpoczynanie pozarolniczej działalności gospodarczej	Mała ilość zakładów przetwórstwa owocowo – warzywnego
Zasoby naturalne (lasy, czysta woda, złoża piasków)	Niewielka ilość gospodarstw wiejskich posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej
Odływ z istniejących systemów kanalizacyjnych do oczyszczalni ścieków	Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczno - rekreacyjna
Dobrze rozwinięta sieć infrastruktury technicznej	Niewielka ilość imprez kulturalno - rozrywkowych
Duża ilość organizacji pozarządowych	Niedostateczne wsparcie finansowe organizacji pozarządowych.
Rozwojowa tendencja ostrzeszowskich firm	Niedoinwestowania infrastruktura na terenach wiejskich
Doświadczenie członków OLGD w pozyskiwaniu, zarządzaniu i rozliczaniu funduszy unijnych.	Niewystarczająca liczba kampanii promujących produkty lokalne

Szanse	Zagrożenia
Wykorzystanie potencjału walorów przyrodniczych i surowców naturalnych	Niestabilność sytuacji politycznej państwa
Wykorzystanie dostępnych funduszy Unii Europejskiej i fundacji wspierających rozwój wsi	Nieefektywny przepływ informacji o przepisach dotyczących prowadzenia gospodarstw rolnych i o możliwościach ich wsparcia z funduszy Unii Europejskiej
Rozwój turystyki, w tym agroturystyki	Niewystarczająca promocja obszaru objętego ZSROW
Rozwój przedsiębiorczości i pozarolniczych form aktywności gospodarczej	Ograniczone możliwości wspierania działań organizacji społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego
Odrestaurowanie i uruchomienie wąskotorowej linii kolejowej na trasie Ostrzeszów-Grabów-Namysłów	Niestabilność rynku pracy
Zwiększenie atrakcyjności i rozpoznawalności obszaru wdrażania ZSROW na turystycznej mapie Polski	Zagrożenie powodziowe występujące w części obszaru wdrażania ZSROW
Dalszy rozwój infrastruktury technicznej.	Brak odpowiednio przygotowanej kadry oraz zaplecza sprzętowego i lokalowego organizacji społecznych
Upowszechnianie nowych technologii teleinformatycznych oraz zwiększenie dostępu do sieci internetowej	Zanik tradycji wytwarzania produktów lokalnych
Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców obszaru wdrażania ZSROW o zasadach wytwarzania i wprowadzania produktów lokalnych na rynek	Niewykorzystywanie dostępnych odnawialnych źródeł energii
	Pogłębiająca się niewiedza mieszkańców obszaru o istniejących obiektach historycznych, wytwarzanych produktach lokalnych, tradycjach i walorach przyrodniczych ich miejscowości

IV.2 Analiza SWOT komentarz

Silne strony

Dobre położenie komunikacyjne

Obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, objęty ZSROW położony jest w południowej części województwa wielkopolskiego, przy drodze nr 11 Poznań – Katowice. Przez gminę Ostrzeszów będącą częścią obszaru wdrażania ZSROW przebiega linia kolejowa łącząca Śląsk z zespołem portowym Szczecin - Świnoujście oraz nieczynna obecnie linia kolejowa Ostrzeszów - Grabów – Namysłaki. Trwają starania Ostrowskiego Stowarzyszenia Miłośników Kolei o ponowne uruchomienie tej linii (połączenia stałe lub okazjonalne - wycieczkowe).

Najbliższe miasta wojewódzkie znajdują się w odległości 80 km (Wrocław), 150 km (Poznań), 130 km (Łódź).

Rozwój i specjalizacja gospodarstw rolnych.

Na obszarach wiejskich objętych ZSROW nastąpiły i ciągle widoczne są zmiany w strukturze i sposobach prowadzenia gospodarstw rolnych. Obserwuje się powstawanie dużych gospodarstw rolnych, które specjalizują się w jednym kierunku produkcji rolniczej. Często są to gospodarstwa kilkudziesięciohektarowe wyspecjalizowane w hodowli trzody chlewnej lub bydła, spełniające wszelkie wymogi wynikające z przepisów Unii Europejskiej, posiadające wysokiej klasy sprzęt do produkcji rolnej.

Korzystne położenie geograficzne i nieskażone środowisko naturalne podnoszące atrakcyjność turystyczną obszaru.

Malownicze położenie obszaru wdrażania ZSROW na skraju pasma Wzgórz Ostrzeszowskich, duża lesistość wraz z nieskażonym przez przemysł ciężki i chemiczny środowiskiem naturalnym tworzą warunki sprzyjające rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi w okresie letnim i zimowym. Walory krajobrazowe obszaru podkreślają zarówno zróżnicowane ukształtowanie terenu, jak i szereg zabytków architektury świeckiej i sakralnej do których zaliczyć można młyny, dworki, kościoły i klasztory.

Rozpoczynanie pozarolniczej działalności gospodarczej

Duża aktywność mieszkańców obszaru wdrażania ZSROW widoczna jest między innymi w zwiększającej się tendencji do rozpoczynania własnej działalności gospodarczej, która nie jest bezpośrednio związana z rolnictwem. Coraz większa liczba rolników zakłada własne firmy, warsztaty rzemieślnicze, przetwórnice lub punkty usługowe będące alternatywą dla dotychczas prowadzonej produkcji rolnej.

Zasoby naturalne (lasy, czysta woda, złoża piasków)

Jednym z atutów obszaru objętego ZSROW jest jego zasobność w surowce naturalne. Szczególnie ważne są znaczne zasoby wody o bardzo dobrych parametrach fizyko-chemicznych, która z powodzeniem może być wykorzystywana w przemyśle spożywczym. Występujące złoża łąk pozwalają na ich eksploatację i wykorzystanie do produkcji ceramiki budowlanej. Dzięki dużej lesistości i racjonalnej gospodarce leśnej rozwinął i nadal rozwija się produkcja wyrobów z drewna (meble, palety itp.). Dobrej jakości złoża piasku i żwiru eksploatowane są na potrzeby budownictwa.

Odływ z istniejących systemów kanalizacyjnych do oczyszczalni ścieków

Ścieki z wszystkich istniejących sieci kanalizacyjnych na terenie objętym ZSROW odprowadzane są do oczyszczalni ścieków znajdujących się w Rojowie, Grabowie Wójtostwie i Kraszewicach, co w znacznym stopniu przyczynia się do ochrony środowiska naturalnego, w szczególności środowiska wodnego.

Dobrze rozwinięta sieć infrastruktury technicznej

Sieć telefonii przewodowej i komórkowej obejmuje wszystkie gminy tworzące Ostrzeszowską Lokalną Grupę Działania. W większości gmin stan dróg określić można jako dobry lub zadawalający. W każdej z gmin znajduje się bank lub oddział jednego z banków. Wszystkie kluczowe instytucje użyteczności publicznej (urzędy, szkoły itp.) mają dostęp do stałego łącza internetowego. Kluczowe dla rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej instytucje (Urząd Skarbowy, KRUS Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Sąd) mają swoją siedzibę w Ostrzeszowie.

Duża ilość organizacji pozarządowych

Aktywność społeczna mieszkańców obszaru wdrażania ZSROW przejawia się między innymi w różnorodności organizacji pozarządowych działających w poszczególnych gminach. W każdej gminie działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. W wielu wsiach istnieją Koła Gospodyń Wiejskich, kultywujące lokalne tradycje. Licznie działają organizacje sportowe, harcerskie, koła emerytów oraz stowarzyszenia powołane w celu realizacji zadań statutowych np. Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Kraszewice, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bobrowniki, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mikstackiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Ostrzeszowskiej.

Rozwojowa tendencja ostrzeszowskich firm

Ostrzeszów jest siedzibą kilkunastu dużych, pod względem liczby zatrudnianych osób, zakładów pracy. Wiele z tych firm przejawia tendencje rozwojowe, których efektem jest zwiększenie liczby pracowników, stosowanie nowych rozwiązań technologicznych oraz inwestycje. Do podmiotów gospodarczych, których rozwój był szczególnie widoczny w ostatnich latach, zaliczyć można między innymi firmy: Leoni Autokabel Polska, Unimebel, Mayr, Meblomark, R&M Plettac, Fabrykę Ceramiki Budowlanej oraz przedsiębiorstwa transportowe: Iwański i Zmuda.

Doświadczenie członków OLGD w pozyskiwaniu, zarządzaniu i rozliczaniu funduszy unijnych.

Wśród członków Ostrzeszowskiej Lokalnej Grupy Działania znajdują się przedstawiciele samorządów i instytucji, którzy posiadają obszerną, wynikającą z praktyki wiedzę na temat możliwości pozyskiwania, zarządzania i rozliczania projektów realizowanych z funduszy Unii Europejskiej. Wiedza i doświadczenie członków OLGD gwarantuje optymalne wykorzystanie pozyskanych środków a także sprawne, prawidłowe i terminowe ich rozliczenie.

Słabe strony

Odływ młodzieży z wyższym wykształceniem do dużych ośrodków miejskich

Coraz większa liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z terenu objętego wdrażaniem ZSROW kontynuuje naukę w uczelniach wyższych znajdujących się w dużych ośrodkach miejskich takich jak Wrocław i Poznań. Często, widząc nowe możliwości zatrudnienia i dalszego rozwoju zawodowego, decydują się oni pozostać w mieście, w którym studiowali czego efektem jest spadek liczby młodych, wykształconych osób wracających w rodzinne strony i rozpoczynających tam pracę zawodową. Coraz częściej także młodzi ludzie decydują się wyjeżdżać i podejmować pracę poza granicami kraju.

Niska klasa gleb

Zdecydowaną większość gleb występujących na obszarze wdrażania ZSROW charakteryzuje przeciętna i niska przydatność do produkcji rolniczej (IV, V i VI klasa). Stąd też wynikają ograniczenia w uprawach i konieczność intensyfikowania zabiegów agrotechnicznych.

Duże rozdrobnienie gospodarstw

Pomimo rosnącej tendencji do powstawania dużych, kilkudziesięciohektarowych, wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych, nadal istnieje wiele gospodarstw, których powierzchnia nie przekracza 10 hektarów. Spadek opłacalności produkcji rolnej w przeliczeniu na 1 ha użytków, jak również zwiększane wymagania dotyczące zasad prowadzenia produkcji rolnej, wymuszać będą na właścicielach małych gospodarstw rolnych poszukiwanie alternatywnych źródeł dochodów.

Mała ilość zakładów przetwórstwa owocowo – warzywnego

Na obszarze objętym ZSROW brak jest zakładów przetwórstwa owocowo – warzywnego, co stwarza konieczność transportu warzyw i owoców do odległych przetwórni, a w rezultacie powoduje spadek opłacalności tego typu produkcji rolnej.

Niewielka ilość gospodarstw wiejskich posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej

Zdecydowana większość wsi na obszarze realizacji ZSROW nie jest podłączona do kanalizacji odprowadzającej ścieki do oczyszczalni. W związku z tym gospodarka ściekowa wielu gospodarstw jest ograniczana do wywozu ścieków bezpośrednio na pola uprawne lub odprowadzania ich do zbiorników bezodpływowych co może powodować zanieczyszczenie gleb i wód powierzchniowych.

Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczno – rekreacyjna

Pomimo występowania na obszarze wdrażania ZSROW walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz szeregu zabytków, nadal niedostatecznie rozwinięta jest infrastruktura umożliwiająca optymalne ich wykorzystanie dla celów sportu, rekreacji i turystyki. Szczególnie widoczny jest brak odpowiedniej promocji miejsc i obiektów, które odpowiednio propagowane mogłyby przyciągać znacznie więcej turystów niż obecnie. Brak jest także odpowiedniej liczby dobrze przygotowanych i utrzymanych placów zabaw, miejsc kempingowych, ścieżek do turystyki pieszej, rowerowej i konnej, krytych basenów kąpielowych itp.

Niewielka ilość imprez kulturalno – rozrywkowych

Przejawem niewystarczającej promocji turystycznej obszaru ZSROW jest względnie niewielka ilość masowych imprez kulturalno – rozrywkowych. Poza imprezami o tradycji ogólnokrajowej (dożynki, bale sylwestrowe) niewiele jest imprez kulturalno-rozrywkowych organizowanych na wsiach, charakterystycznych dla danej miejscowości, podczas których kultywowane byłyby lokalne obrzędy, tradycje i zwyczaje. Znacznie bardziej natomiast rozpowszechnione są imprezy kulturalno-rozrywkowe organizowane w miastach np. Dni Ziemi Ostrzeszowskiej, coroczny festyn w Grabowie nad Prosną, Odpust Św. Rocha w Mikstacie.

Niedostateczne wsparcie finansowe organizacji pozarządowych.

Licznie działające na obszarze realizacji ZSROW organizacje pozarządowe nie otrzymują wystarczającego wsparcia finansowego ze strony jednostek rządowych i samorządowych. W efekcie nie mogą one w pełni realizować swoich zadań i osiągać założonych celów.

Niedoinwestowana infrastruktura na terenach wiejskich

Widoczną cechą terenów wiejskich obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej jest niedoinwestowania, a w następstwie niedostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna. Szczególnie widoczne są niewystarczająco rozwinięte systemy kanalizacji na terenach wiejskich oraz zły stan sieci drogowej. W porównaniu z miastami tego obszaru, mieszkańcy terenów wiejskich mają ponadto utrudniony dostęp do sieci internetowej.

Niewystarczająca liczba kampanii promujących produkty lokalne

Na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej organizowane są cyklicznie imprezy, podczas których zapoznać można się z wytwarzanymi przez mieszkańców wsi produktami lokalnymi. Ich liczba (2-3 imprezy w ciągu roku) jest jednak zdecydowanie niewystarczająca. Brak jest skoordynowanych i ciągłych działań promujących produkty lokalne zarówno wśród mieszkańców obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej jak i na skalę ogólnopolską czy międzynarodową.

Szanse

Wykorzystanie potencjału walorów przyrodniczych i surowców naturalnych

Występujące na obszarze wdrażania ZSROW rzadkie gatunki fauny i flory jak również zróżnicowane ukształtowanie terenu, zasoby czystej wody, piasków, żwirów, i łąk stanowią potencjał, który odpowiednio wykorzystany, może stać się elementem wspomagającym rozwój obszaru. Poprzez umiejętną promocję obszaru, jak również przygotowanie odpowiedniej infrastruktury służącej rozwojowi sportu, turystyki i rekreacji osiągnąć można efekt w postaci zwiększenia liczby turystów odwiedzających tą część kraju, powstania nowych i rozwoju już istniejących gospodarstw agroturystycznych oraz hoteli. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych (wody, łąk, piasków) może przyczynić się do powstania zakładów tworzących nowe miejsca pracy.

Wykorzystanie dostępnych funduszy Unii Europejskiej i fundacji wspierających rozwój wsi.

Dużą szansą dla rozwoju obszarów wiejskich są środki pochodzące z funduszy europejskich lub fundacji wspierających działania służące poprawie jakości życia na wsi. Dużą zaletą tych funduszy jest szeroki zakres udzielanej pomocy, którą uzyskać można zarówno na projekty infrastrukturalne, służące modernizacji i rozbudowie sieci kanalizacyjnej, drogowej, wodociągowej jak i działania wspierające akcje promocyjne, informacyjne, szkolenia itp. Istotnym, niewymiernym efektem wykorzystywania dostępnych funduszy jest proces współdziałania czasem wielu podmiotów i organizacji w celu zrealizowania konkretnego projektu co służy lepszej integracji społeczności wiejskich, a także uczy koordynacji i planowania działań.

Rozwój turystyki, w tym agroturystyki

Dzięki atrakcyjnemu położeniu wzdłuż pasma „Wzgórz Ostrzeszowskich”, dużej lesistości, różnorodności fauny i flory oraz licznym zabytkom, atrakcyjność obszaru na którym realizowana będzie ZSROW może wzrosnąć dzięki rozwojowi turystyki, w tym agroturystyki. Już w chwili obecnej, w każdej z gmin tworzących obszar wdrażania ZSROW działa kilka lub kilkanaście gospodarstw agroturystycznych, z których znaczna część zrzeszonych jest w Agroturystycznym Stowarzyszeniu Ziemi Ostrzeszowskiej.

Rozwój przedsiębiorczości i pozarolniczych form aktywności gospodarczej

Duża aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców terenu objętego wdrażaniem ZSROW może zaowocować rozwojem dotąd mało popularnych typów działalności gospodarczej takich jak produkcja wyrobów rękodzieła artystycznego, wikliniarstwo, rzeźbiarstwo i malarstwo, produkcja mebli ogrodowych, uprawa krzewów ozdobnych itp.

Odrestaurowanie i uruchomienie wąskotorowej linii kolejowej na trasie Ostrzeszów – Grabów – Namysłaki.

Dzięki naprawie i uruchomieniu wąskotorowej linii kolejowej na trasie Ostrzeszów – Grabów – Namysłaki, oddanej do użytku w 1910 roku, a zamkniętej w 1999 roku, wzrośnie atrakcyjność turystyczna obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej. Realizacją tego przedsięwzięcia zainteresowane są ostrowskie stowarzyszenia miłośników kolei.

Zwiększenie atrakcyjności i rozpoznawalności obszaru wdrażania ZSROW na turystycznej mapie Polski

Jednym z elementów, które mogą korzystnie wpłynąć na rozwój obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej jest umiejętna promocja i wykorzystanie jego walorów turystycznych. Szansą dla rozwoju obszaru wdrażania ZSROW jest odpowiednie wyeksponowanie charakterystycznych elementów jego kultury, historii i tradycji co przyczyni się do zwiększonej rozpoznawalności tego obszaru na turystycznej mapie Polski.

Dalszy rozwój infrastruktury technicznej.

Szansą rozwoju dla obszaru wdrażania ZSROW jest rozbudowa szeroko pojętej infrastruktury technicznej. Rozwój i modernizacja sieci drogowej, chodników i elementów im towarzyszących (oznakowanie, oświetlenie, itp.) zwiększy dostępność wielu atrakcyjnych, pod względem turystycznym miejsc, skróci czas przejazdu i poprawi bezpieczeństwo na drogach. Rozbudowa systemu kanalizacji poprawi gospodarkę wodno-ściekową wielu gospodarstw a w rezultacie przyczyni się do ochrony cennych zasobów wód.

Upowszechnianie nowych technologii teleinformatycznych oraz zwiększenie dostępu do sieci internetowej

Elementem infrastruktury technicznej, który w ostatnich latach nabiera szczególnego znaczenia, jest rozwój szeroko pojętej technologii teleinformatycznej. Dzięki rozwojowi i zwiększeniu dostępności do szerokopasmowej sieci internetowej na terenach wiejskich obszaru objętego ZSROW, możliwe będzie podjęcie szeregu działań promocyjnych i informacyjnych wspierających jego rozwój. Za pośrednictwem sieci internetowej ułatwiony zostanie dostęp do informacji o dostępnych funduszach UE, łatwiejsza i szybsza stanie się komunikacja międzyludzka, efektywniejsza stanie się praca pozarządowych organizacji społecznych.

Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców obszaru ZSROW o zasadach wytwarzania i wprowadzania produktów lokalnych na rynek

Na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej wytwarzanych jest kilka produktów lokalnych, które odpowiednio wypromowane, mogą stać się wizytówką tego regionu. Niestety osoby wytwarzające te produkty nie mają często odpowiedniej wiedzy, umiejętności i możliwości odpowiedniego wprowadzenia ich na rynek.

Zagrożenia

Niestabilność sytuacji politycznej państwa

Sytuacja polityczna w kraju podlega ciągłym zmianom stąd też wynika nieprzewidywalność decyzji podejmowanych na szczeblu rządowym a dotyczących obszarów wiejskich. Utrudnia to planowanie a niekiedy zniechęca do wykorzystywania możliwości jakie daje członkostwo Polski w Unii Europejskiej.

Nieefektywny przepływ informacji o przepisach dotyczących prowadzenia gospodarstw rolnych i o możliwościach ich wsparcia z funduszy Unii Europejskiej

Informacje o wymogach Unii Europejskiej stawianych gospodarstwom rolnym oraz o dostępnych funduszach przeznaczonych na rozwój wsi znaleźć można za pośrednictwem środków masowego przekazu. W wielu sytuacjach informacje te są bardzo ogólne i nie wyjaśniają specyficznych kwestii dotyczących konkretnych gospodarstw. W wielu przypadkach pomocne są informacje i szkolenia przeprowadzane przez wyspecjalizowane do tego celu jednostki takie jak Ośrodki Doradztwa Rolniczego lub oddziały terenowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zdarza się jednak (zwłaszcza w okresie wzmożonych prac polowych), że część rolników nie bierze udziału w organizowanych spotkaniach i szkoleniach z powodu braku czasu czy też niewiedzy o terminach spotkań i szkoleń.

Niewystarczająca promocja obszaru objętego ZSROW

Pomimo korzystnych warunków topograficznych, przyrodniczych i krajobrazowych obszar, na którym realizowana będzie ZSROW nie jest odpowiednio promowany na szczeblu powiatu, województwa i kraju. Poszczególne gminy wchodzące w skład OLGD promują swoje walory na stronach internetowych, w folderach, ulotkach, na targach branżowych, niemniej jednak brak jest skoordynowanych i zintegrowanych działań na rzecz promocji obszaru realizacji ZSROW, dzięki którym obszar ten stałby się znany, a w rezultacie częściej i chętniej odwiedzany przez turystów z kraju i zagranicy.

Ograniczone możliwości wspierania działań organizacji społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego

Liczne organizacje społeczne i pozarządowe zmagają się często z trudnościami finansowymi. Często brak im środków na działalność statutową, a w przypadku ubiegania się o środki z funduszy europejskich i fundacji, również na zabezpieczenie wkładu własnego. W związku z tym zwracają się one niejednokrotnie do władz samorządowych z prośbą o wsparcie finansowe. W wielu wypadkach pomoc taka okazuje się niemożliwa ze względu na znaczną ilość składanych wniosków, jak również brak podstaw prawnych dla udzielania wsparcia na tak dużą skalę przez jednostki samorządu terytorialnego.

Niestabilność rynku pracy

Rynek pracy cechuje się dość znaczną zmiennością. Zmiany na rynku pracy zachodzące zarówno w cyklu sezonowym jak i wieloletnim oraz ich znaczna nieprzewidywalność utrudniają planowanie i określanie skali poszczególnych projektów, których beneficjentami są osoby bezrobotne.

Zagrożenie powodziowe występujące w części obszaru wdrażania ZSROW

Dwie, spośród sześciu gmin tworzących obszar wdrażania OLGD, tj. gmina Grabów nad Prosną i Gmina Doruchów, znajdują się na terenach objętych zagrożeniem powodziowym. Przypadki zalewania obydwu gmin zdarzały się w przeszłości, zwłaszcza w roku 1997 i skutkowały zalewaniem upraw rolnych powodując ich częściowe zniszczenie. W obliczu zachodzących zmian klimatycznych można przypuszczać, że powódzie zdarzać się będą coraz częściej ograniczając produkcję rolną, niszcząc infrastrukturę techniczną, utrudniając komunikację etc.

Brak odpowiednio przygotowanej kadry oraz zaplecza sprzętowego i lokalowego organizacji społecznych

Aktywność organizacji pozarządowych ograniczana jest często przez brak lokali i podstawowego sprzętu. Wiele z działających organizacji nie posiada dostępu do stałego łącza internetowego, sprzętu komputerowego, telefonów, faksów itp. Utrudnia to dostęp do aktualnych informacji i uniemożliwia szybkie i efektywne działanie. Część organizacji społecznych ma swoją siedzibę w lokalach

wynajmowanych od innych podmiotów (szkół, urzędów itp.) co limituje zakres ich działalności oraz powoduje niedogodności organizacyjne.

Zanik tradycji wytwarzania produktów lokalnych

Zjawiskiem powszechnym na terenach wiejskich jest coraz mniejsze zainteresowanie, a co za tym idzie zanik umiejętności wytwarzania produktów lokalnych. Zwyczaj wyrabiania chleba, pasztetów itp. produktów w oparciu o tradycyjne receptury nie cieszy się popularnością wśród młodszych pokoleń, co rodzi realne zagrożenie całkowitym zanikiem tradycji wytwarzania produktów lokalnych.

Niewykorzystywanie dostępnych odnawialnych źródeł energii

Mieszkańcy obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej nie wykorzystują potencjału odnawialnych źródeł energii dostępnych na tym terenie. Spowodowane jest to głównie brakiem ekspertyz i badań zasobów i potencjału odnawialnych źródeł energii. Brak jest ponadto przykładów gospodarstw i firm, które wykorzystując energię wiatru, słońca lub płynącej wody świadczyłyby o powodzeniu tego typu przedsięwzięć a tym samym zachęcałyby do rozpowszechniania stosowania odnawialnych źródeł energii.

Pogłębiająca się niewiedza mieszkańców obszaru o istniejących obiektach historycznych, wytwarzanych produktach lokalnych, tradycjach i walorach przyrodniczych ich miejscowości

Na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej istnieje szereg obiektów świadczących o historii, dorobku kulturowym i walorach przyrodniczych tego terenu. Zainteresowanie, a w następstwie tego wiedza o tych elementach obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej zmniejsza się systematycznie. Funkcjonujące muzea, izby pamięci, domy kultury itp. nie cieszą się szczególnym zainteresowaniem wśród społeczeństwa, co wpływa na pogłębianie się niewiedzy i zanik poczucia związku z kulturą, tradycją i historią tego obszaru wśród jego mieszkańców.

IV.3 Misja Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich

Po przeanalizowaniu silnych i słabych stron obszaru wdrażania ZSROW, szans i zagrożeń jego dalszego rozwoju, mając na uwadze założenia Pilotażowego Programu Leader+, określono misję w następującym brzmieniu:

**My, Wielkopolscy Górale,
mądrzy tradycją i doświadczeniem
stworzymy lepszą i ciekawszą
przyszłość**

V. ZSROW – cele i planowany budżet

V.1 Tematy wiodące i cele strategiczne ZSROW

Temat priorytetowy 1: Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich	
Cel strategiczny 1.1	Wspieranie przedsiębiorczości
Cel operacyjny 1.1.1	Wspieranie przedsiębiorczości poprzez szkolenia
Zadanie 1.1.1.1	Szkolenia w zakresie zasad rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej
Zadanie 1.1.1.2	Szkolenia w zakresie prowadzenia gospodarstwa agroturystycznego
Zadanie 1.1.1.3	Seminaria informujące o możliwościach wsparcia działalności gospodarczej ze źródeł zewnętrznych, w tym z funduszy Unii Europejskiej
Cel operacyjny 1.1.2	Wspieranie przedsiębiorczości poprzez opracowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych
Zadanie 1.1.2.1	Wydawanie broszury informacyjnej o zasadach zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
Zadanie 1.1.2.2	Wydawanie ulotki promującej zakładanie własnej działalności gospodarczej
Zadanie 1.1.2.3	Wydawanie broszury informacyjnej o możliwościach wsparcia działalności gospodarczej ze źródeł zewnętrznych, w tym z funduszy Unii Europejskiej.
Cel strategiczny 1.2	Racjonalizacja sieci infrastruktury edukacyjnej i sportowej
Cel operacyjny 1.2.1	Usprawnienie korzystania z istniejącej sieci infrastruktury edukacyjnej

Zadanie 1.2.1.1	Wydanie broszury informacyjnej o ofercie edukacyjnej szkół
Zadanie 1.2.1.2	Wydanie ulotki promującej kursy i szkolenia oferowane przez szkoły
Zadanie 1.2.1.3	Utworzenie strony internetowej promującej kształcenie ustawiczne
Zadanie 1.2.1.4	Organizacja zajęć edukacyjnych informujących o tradycjach i obrzędach charakterystycznych dla obszaru realizacji Strategii
Zadanie 1.2.1.5	Organizacja spotkań absolwentów szkół z potencjalnymi pracodawcami działającymi na obszarze działania OLGD
Cel operacyjny 1.2.2	Wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju sportu i rekreacji
Zadanie 1.2.2.1	Promocja lokalnych klubów sportowych w środkach masowego przekazu
Zadanie 1.2.2.2	Promocja imprez sportowych charakterystycznych dla obszaru wdrażania strategii.
Cel strategiczny 1.3	Wspieranie procesu strategicznego planowania rozwoju obszarów wiejskich
Cel operacyjny 1.3.1	Wspieranie procesu planowania strategicznego poprzez szkolenia, seminaria i konsultacje
Zadanie 1.3.1.1	Szkolenie poświęcone opracowaniu planów rozwoju wsi
Zadanie 1.3.1.2	Seminarium na rzecz aktywizacji udziału mieszkańców obszarów wiejskich w procesie planowania
Zadanie 1.3.1.3	Konsultacje merytoryczne etapów tworzenia planów rozwoju obszarów wiejskich

Temat priorytetowy 2 Zastosowanie nowych informacji know-how i nowych technologii w celu podniesienia konkurencyjności produktów i usług na obszarach wiejskich	
Cel strategiczny 2.1	Zastosowanie nowych technologii w celu podniesienia konkurencyjności produktów i usług wytwarzanych na obszarach wiejskich
Cel operacyjny 2.1.1	Promocja produktów i usług na obszarach wiejskich za pomocą nowych technologii
Zadanie 2.1.1.1	Opracowanie koncepcji i dokumentacji na objęcie obszarów wiejskich internetową siecią szerokopasmową WIMAX
Zadanie 2.1.1.2	Wydanie broszury informacyjnej o możliwościach wykorzystania Internetu do prowadzenia działalności gospodarczej
Cel operacyjny 2.1.2	Wykorzystanie nowych informacji know-how i nowych technologii w szkoleniach służących podniesieniu konkurencyjności produktów i usług
Zadania 2.1.2.1	Szkolenie „Kobieta w domu – aktywna kobieta”
Zadanie 2.1.2.4	Szkolenie z zakresu możliwości wykorzystania Internetu w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej
Zadanie 2.1.2.5	Szkolenie z zakresu możliwości wykorzystania nowych technologii do działań marketingowych na rzecz promocji produktów i usług na terenach wiejskich
Temat priorytetowy 3 Podnoszenie wartości lokalnych produktów, zwłaszcza przez ułatwienie małym jednostkom produkcyjnym dostępu do rynku	
Cel strategiczny 3.1	Podnoszenie wartości produktów lokalnych poprzez ich promocje
Cel operacyjny 3.1.1	Promocja produktów lokalnych za pomocą nowych technologii
Zadanie 3.1.1.1	Utworzenie strony internetowej promującej produkty lokalne
Cel operacyjny 3.1.2	Organizacja przedsięwzięć promujących lokalne produkty

Zadanie 3.1.2.1	Zorganizowanie festiwalu pasztetników
Zadanie 3.1.2.2	Wydanie folderu promującego produkty lokalne
Zadanie 3.1.2.3	Wydanie broszury informacyjnej o produktach lokalnych
Cel strategiczny 3.2	Podnoszenie wartości produktów lokalnych poprzez ich dostosowanie do wymogów rynkowych
Cel operacyjny 3.2.1	Upowszechnianie wiedzy na temat zasad wprowadzania nowych produktów na rynek
Zadanie 3.2.1.1	Szkolenie na temat procedur wprowadzania produktów żywnościowych na rynek
Zadanie 3.2.1.2	Szkolenie na temat trybu rejestracji oraz kryteriów jakie musi spełniać produkt lokalny
Temat priorytetowy 4 Wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych	
Cel strategiczny 4.1	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
Cel operacyjny 4.1.1	Działania na rzecz informowania o możliwościach i korzyściach płynących z wykorzystywania odnawialnych źródeł energii
Zadanie 4.1.1.1	Szkolenie o możliwościach wykorzystania energii słonecznej
Zadanie 4.1.1.2	Szkolenie o możliwościach wykorzystania energii wiatru
Zadanie 4.1.1.3	Szkolenie o korzyściach płynących z uprawy i wykorzystania biopaliw
Cel operacyjny 4.1.2	Ekspertyzy umożliwiające racjonalne wykorzystanie posiadanych odnawialnych źródeł energii

Zadanie 4.1.2.1	Ekspertyza możliwości wykorzystania energii słonecznej
Zadanie 4.1.2.2	Ekspertyza możliwości wykorzystania energii wiatru
Zadanie 4.1.2.3	Ekspertyza możliwości upraw i wykorzystania biopaliw
Cel strategiczny 4.2	Zachowanie i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych
Cel operacyjny 4.2.1	Wspieranie działań na rzecz zachowania zasobów kulturowych
Zadanie 4.2.1.1	Wydanie broszury informującej o istniejących walorach naturalnych i kulturowych obszaru wdrażania Strategii
Zadanie 4.2.1.2	Tworzenie lokalnych muzeów i izb pamięci
Zadanie 4.2.1.3	Promocja obecnie kultywowanych i reaktywacja zapomnianych lokalnych obrzędów i tradycji
Zadanie 4.2.1.4	Organizacja imprez kulturalnych osadzonych w tradycji lokalnej
Zadanie 4.2.1.5	Przeprowadzenie badań historycznych na temat procesów o czary w gminie Doruchów
Cel operacyjny 4.2.2	Intensyfikacja działań na rzecz właściwego wykorzystania i promocji zasobów naturalnych i kulturowych
Zadanie 4.2.2.6	Utworzenie strony internetowej promującej dorobek kulturowy, walory i zasoby naturalne obszarów wiejskich
Zadanie 4.2.2.7	Wydanie folderu promującego walory naturalne i kulturowe obszaru wdrażania Strategii
Zadanie 4.2.2.7	Opracowanie i wydanie map z przedstawiających najważniejsze walory historyczne, kulturowe, rekreacyjne i turystyczne obszaru wdrażania Strategii .
Zadanie 4.2.2.8	Ekspertyza i analiza możliwości utworzenia ośrodka sportów zimowych na wzgórzu Bałczyzna

V.2 Uzasadnienie wyboru tematu wiodącego, celów strategicznych

Podstawą wyboru tematów wiodących i celów strategicznych były wnioski płynące z analizy ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców obszaru, na którym realizowana będzie ZSROW.

Badanie ankietowe przeprowadzone zostało wśród 574 mieszkańców obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, z czego większość (64%) to kobiety. Zdecydowana większość respondentów (79%) zamieszkuje obszary wiejskie. Wśród wypełniających ankietę dominują osoby między 31 a 50 rokiem życia (293 osoby). Drugą, pod względem liczebności grupą respondentów jest młodzież w wieku od 10 do 20 lat (149 osób). Najmniej liczną jest grupa osób starszych w wieku powyżej 70 lat (8 osób).

Większość (83%) ankietowanych nie planuje w przyszłości zmiany miejsca zamieszkania. Część respondentów (16%) planuje przeprowadzić się ze wsi do miasta natomiast pozostałe osoby (1%) pragną przeprowadzić się z miasta na wieś.

Ponad połowa ankietowanych uważa, że instytucje, których zadaniem jest wspieranie rozwoju i troska o dobro mieszkańców wykonują swoje zadania przeciętnie. Względnie duża liczba mieszkańców (139 osób tj. 24% ankietowanych) ocenia dobrze pracę tych instytucji. Niewiele, bo tylko 8 osób ocenia realizację tych zadań jako bardzo dobrą, natomiast jako bardzo złą ocenia ją 48 osób. Największa liczba respondentów oceniających przeciętnie instytucje działające na rzecz rozwoju obszaru wdrażania ZSROW świadczy o możliwościach i potrzebach intensyfikacji działań tych instytucji.

W ocenie 34% ankietowanych miejscowość, w której obecnie mieszkają będzie rozwijać się w ciągu najbliższych lat jednakże większość badanych (39%) nie jest o tym przekonana. Opinie o braku perspektyw rozwojowych swojej miejscowości wyraża natomiast 21% ankietowanych.

Pozostała część respondentów (6%), uzależnia rozwój swojej miejscowości od spełnienia warunków, wśród których najczęściej pojawiają się:

- powstanie nowych zakładów i miejsc pracy
- poprawa stanu infrastruktury komunikacyjnej
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

- rozwój i wspieranie inicjatyw obywatelskich
- ułatwienia w rozpoczynaniu aktywności zawodowej dla ludzi młodych
- istnienie ważnych planów zagospodarowania przestrzennego dla wszystkich miejscowości

Jako działania, których realizacja przyczyni się w największym stopniu do rozwoju obszaru realizacji ZSROW, ankietowani najczęściej wymieniają:

- upowszechnianie stosowania nowych technologii i rozwiązań w różnych dziedzinach życia (praca, rozrywka, nauka) (54%)
- poprawę warunków życia na obszarach wiejskich poprzez szkolenia, promocję przedsiębiorczości, wprowadzanie standardów UE itp. (38%)
- powszechny dostęp do szerokopasmowego Internetu (67%)
- ułatwianie startu młodym rolnikom (56%)

Wśród działań mogących przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru realizacji ZSROW najczęściej zgłaszano:

- tworzenie nowych miejsc pracy
- poprawa stanu infrastruktury drogowej
- budowa sieci kanalizacyjnych
- udogodnienie warunków rozpoczynania pozarolniczej działalności gospodarczej
- budowa basenu (gmina Grabów n. Prosną)
- tworzenie nowych placów zabaw

Metodami, które zdaniem mieszkańców obszaru wdrażania ZSROW najlepiej służą wykorzystywaniu i promocji walorów naturalnych i kulturowych ich miejscowości są:

- organizowanie festynów, wystaw, izb pamięci (45%)
- organizowanie imprez sportowo – rekreacyjnych wykorzystujących specyfikę warunków naturalnych gminy (36%)

Do zabytków, obrzędów, tradycji i walorów naturalnych charakterystycznych dla poszczególnych gmin, które należy wspierać przez odpowiednie działania promocyjne, ich mieszkańcy najczęściej wymieniali:

- basztę w Ostrzeszowie
- obiekty sakralne: kościół farny w Ostrzeszowie, kościół w Kotłowie, kościół w Grabowie nad Prosną, drewniane kościoły w Ostrzeszowie, Mikstacie

i wsi Chlewo, kompleksy klasztorne w Ostrzeszowie i Grabowie nad Prosną

- obrzęd palenia i topienia czarownic (gmina Doruchów)
- dorzecze Prozny
- cykliczne festyny gminne
- izby pamiątek i izby pamięci
- odpust w Mikstacie
- wiatraki
- zespoły folklorystyczne (m.in. Zaprośnianki, Doruchowianie)
- muzea (w tym Muzeum Oświaty im. Mariana Falskiego w Kuźnicy Grabowskiej)

Większość respondentów (57%) nie wie czy w ich miejscowości wytwarzany jest produkt lokalny o szczególnych walorach estetycznych, kulinarnych, jakościowych czy historycznych, który należałoby promować na targach, folderach itp. Brak wytwarzania takiego produktu stwierdza 25% badanych. Pozostała część ankietowanych najczęściej wymienia jako produkt lokalny:

- wędzonkę ostrzeszowską
- pasztety
- chleb wypiekany wg domowej receptury w tym chleb „Kołodziej” wypiekany w gminie Doruchów
- produkty wikliniarskie wyrabiane w Kotłowie (gmina Mikstat)
- mąka z młyna w Kraszewicach

Przy określaniu tematów wiodących wzięto także pod uwagę wnioski płynące z analizy SWOT, a w szczególności szanse rozwoju obszarów wiejskich. W opinii mieszkańców obszaru, na którym realizowana będzie ZSROW (wyniki ankiety), należy dążyć do intensyfikacji działań na rzecz rozwoju turystyki (w tym agroturystyki), promocji produktów lokalnych i upowszechniania zastosowania nowych technologii. Znaczny nacisk położono na wzmocnienie silnych stron obszaru wdrażania ZSROW a w szczególności zasobów naturalnych i nieskażonego środowiska naturalnego.

Uwzględniając wnioski płynące z analizy ankiet, jak również możliwości, które stwarza Pilotażowy Program Leader +, członkowie Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania podjęli decyzję o wyborze czterech tematów wiodących Strategii.

V.3 Partnerstwo

Proces opracowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich opierał się głównie na współdziałaniu członków Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania. Biorąc pod uwagę warunki programu Leader + oraz pragnąc uwzględnić potrzeby wszystkich grup społecznych, wiekowych i kulturowych obszaru realizacji ZSROW, członkowie Stowarzyszenia OLGD postanowili o przeprowadzeniu badań ankietowych, których wyniki były podstawą określenia tematów wiodących ZSROW. Ankiety rozpowszechniano wśród wszystkich grup społecznych, starając się by grupa kilkuset respondentów była jak najbardziej reprezentatywna.

Kolejne etapy pracy nad opracowaniem ZSROW, przy uwzględnieniu wyników przeprowadzonej ankiety, były przedmiotem regularnych spotkań członków Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania, które odbywały się od momentu utworzenia Stowarzyszenia do maja 2006 r. Podczas tych konsultacji omawiano kluczowe punkty strategii takie jak analiza SWOT, wybór tematów wiodących czy określenie misji. Prace nad ZSROW, poza cyklicznymi spotkaniami, przebiegały również w poszczególnych gminach tworzących obszar realizacji zadań Strategii, gdzie członkowie Stowarzyszenia OLGD systematycznie zbierali i przekazywali wszelkie niezbędne dane o liczbie ludności, poziomie bezrobocia, nastrojach wśród różnych grup społecznych itp.

Dokumentem, który w decydujący sposób zdeterminował kształt i układ poszczególnych elementów niniejszej Strategii były wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich (ZSROW).

Przy opracowaniu ZSROW korzystano ponadto z pomocy ekspertów, przedstawicieli instytucji doradczych a także z aktów prawnych, do których odnosiły się wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz z literatury fachowej.

V.4 Sposób finansowania ZSROW

Lp	Rodzaje kosztów	Koszty w zł												Ra zem					
		Etap I			Etap II			Etap III			Etap IV				Etap V				
		całkowite	VAT	kwalfikowane	całkowite	VAT	kwalfikowane	całkowite	VAT	kwalfikowane	całkowite	VAT	kwalfikowane		całkowite	VAT	kwalfikowane		
1.	Koszty administracyjne, w tym zakup sprzętu	54 400	9809,84	54 400	14 400	2 596,72	14 400	14 400	2 596,72	14 400	14 400	14 400	2 596,72	14 400	14 400	14 400	2 596,72	14 400	112 000
2.	Promocja i informacja	9 000	1622,95	9 000	34 000	6 131,15	62 000	62 000	11 180,33	62 000	62 000	29 000	5229,51	29 000	17 000	17 000	3 065,57	17 000	151 000
3.	Pomoc szkoleniowa i doradcza	85 000	15 327,87	85 000	50 000	9 016,39	15 000	15 000	2 704,92	15 000	15 000	57 500	10 368,85	57 500	57 500	57 500	10 368,85	57 500	265 000
4.	Analizy, ekspertyzy itp.	10 000	1803,28	10 000	10 000	1803,28	0	0	0	0	0	30 000	5409,84	30 000	20 000	20 000	3606,56	30 000	60 000
5.	Działania na rzecz promocji regionu	0	0	0	50 000	9 016,39	60 000	60 000	10 819,67	60 000	60 000	20 000	3 606,56	20 000	22 000	22 000	3 967,21	22 000	152 000
6.	Współpraca i wymiana doświadczeń między LGD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	SUMA	158 400	28 563,93	158 400	158 400	28 563,93	151 400	151 400	27 301,64	151 400	151 400	150 900	27 211,48	150 900	130 900	130 900	23 604,92	130 900	750 000

VI. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój regionu

Realizacja zadań zapisanych w ZSROW przyczyni się do szeroko rozumianego rozwoju obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, a tym samym wspierać będzie rozwój całego regionu tj. województwa wielkopolskiego.

Po zrealizowaniu zadań ZSROW obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, będący częścią województwa wielkopolskiego będzie:

- atrakcyjny pod względem turystycznym zarówno dla jego mieszkańców jak i dla turystów z kraju i zagranicy
- znany ze swoich produktów lokalnych
- rozpoznawalny w kraju dzięki promocji i popularyzacji charakterystycznych obrzędów i imprez sportowych i kulturalnych
- posiadał własną stronę internetową
- intensywnie promowany w dostępnych środkach przekazu (strony internetowe, foldery, prezentacje, informatory) oraz podczas imprez masowych (targi, pokazy, konferencje itp.)
- posiadał dokumenty (analizy, ekspertyzy, koncepcje) umożliwiające wszechstronny i zrównoważony rozwój tego terenu

Dzięki realizacji Strategii mieszkańcy obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej będą:

- posiadać niezbędną wiedzę i umiejętności potrzebne do skutecznej promocji wytwarzanych przez siebie produktów lokalnych
- posiadać praktyczną wiedzę na temat możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- znany z gospodarstw agroturystycznych
- posiadać rozległą wiedzę na temat historii, kultury, przyrody i produktów lokalnych charakterystycznych dla swego otoczenia

Realizacja ZSROW stanowić będzie element rozwoju obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej co w istotny sposób przyczyni się do rozwoju i promocji całego województwa wielkopolskiego, zapobiegać będzie marginalizacji południowej części regionu, stworzy możliwości jego rozwoju społeczno-gospodarczego a także sprzyjać będzie zachowaniu dziedzictwa kulturowego i

lokalnych tradycji. Wszystkie cele i zadania, zapisane w ZSRROW zgodne są z celami i zadaniami ujętymi w dokumentach strategicznych wyznaczających kierunki rozwoju kraju, województwa wielkopolskiego, powiatu ostrzeszowskiego oraz gmin, na których obszarze strategia ta będzie realizowana. Realizacja zadania zapisanych w ZSRROW stanowić będzie działanie komplementarne w stosunku do projektów zawartych w następujących dokumentach strategicznych:

1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013

– Komplementarność względem następujących kierunków rozwoju wg Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, będących podstawą do opracowania programów operacyjnych :

1. Kierunek rozwoju: Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przekształcenia strukturalne obszarów wiejskich
2. Kierunek rozwoju: Zasoby naturalne
3. Kierunek rozwoju – Rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego

2. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

– Komplementarność w odniesieniu do celów operacyjnych:

- 1.1 Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi
- 1.3 Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego
- 1.4 Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- 2.1 Wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej
- 2.4 Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w rozwoju regionu
- 3.3 Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia
- 4.7 Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu

3 Strategia Rozwoju Powiatu Ostrzeszowskiego w latach 2002 – 2010

– komplementarność względem celów strategicznych:

- 6.1 Ochrona środowiska
- 6.4 Rolnictwo
- 6.8 Kultura i sztuka
- 6.9 Sport, rekreacja i turystyka

VII. Powiązanie ZSROW ze strategią NPR

(na lata 2004-2006)

Celem strategicznym Narodowego Planu Rozwoju jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. Z celem tym, a także z pięcioma celami częściowymi NPR na lata 2004 - 2006 zgodne są cele strategiczne i operacyjne ujęte w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich dla obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej.

VIII. Promocja i informowanie o projekcie i ZSROW

Promocja oraz upowszechnianie informacji o realizowanym projekcie i Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich odbywać się będzie zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1159 / 2000 z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i reklamowych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych.

W oparciu o wytyczne zawarte w pkt. 6 załącznika „Zasady w odniesieniu do informacji i reklamy w zakresie pomocy z funduszy strukturalnych” do w/w Rozporządzenia, promocja i informowanie o projekcie i ZSROW odbywać się będzie z wykorzystaniem następujących metod:

1. środków masowego przekazu tj.
 - artykułów i ogłoszeń w lokalnej prasie tj. w „Czasie Ostrzeszowskim” „Twoim Pulsie Tygodnia”, „Tygodniku Powiatowym”
 - audycji w lokalnej stacji telewizyjnej „Pro Art” z Ostrowa Wielkopolskiego
 - audycji w lokalnych rozgłośniach radiowych: Radia Centrum z Kalisza i Radia „SUD” z Kępna
2. prezentacji na nowoczesnych nośnikach informacji: płyty CD, strony internetowe
3. plakatów
4. materiałów informacyjnych i materiałów w zakresie przekazywania informacji
5. spotkań informacyjnych

6. imprez masowych o charakterze kulturalnym, sportowo-rekreacyjnym i rozrywkowym takich jak dożynki, festyny, zawody sportowe itp.

Wszelkie publikacje i materiały informacyjne takie jak broszury, ulotki, foldery, zaproszenia, artykuły prasowe zawierać będą widoczną informację o współfinansowaniu przedsięwzięć ze środków programu pilotażowego Leader +. Strony internetowe tworzone dzięki współfinansowaniu ze środków programu Leader + zawierać będą stosowną informację o udziale finansowym środków Unii Europejskiej, a ponadto zawierać będą odsyłacze do stron internetowych dotyczących funduszy strukturalnych.

W przypadku spotkań informacyjnych, seminariów, szkoleń, konferencji, festynów, wystaw i innych imprez zorganizowanych dzięki wsparciu z programu pilotażowego Leader +, organizatorzy podkreślać będą zaangażowanie środków UE poprzez prezentowanie flagi europejskiej w pomieszczeniach konferencyjnych i w miejscach, w których odbywać się będą imprezy plenerowe.

W lokalach instytucji realizujących zadania zapisane w ZSROW, współfinansowane ze środków programu pilotażowego Leader +, prezentowane będą plakaty informujące o udziale i roli jaką Unia Europejska odgrywa w rozwoju obszarów wiejskich.

Adresatem działań promocyjnych i informacyjnych będą następujące grupy społeczeństwa:

- beneficjenci końcowi projektów realizowanych dzięki wsparciu z programu Leader+ tj. mieszkańcy obszaru, na którym realizowana jest ZSROW oraz organizacje pozarządowe działające na tym terenie, oraz podmioty objęte oddziaływaniem realizowanych projektów
- członkowie Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania
- partnerzy zaangażowani w realizację projektów (jednostki samorządów gmin i powiatu, szkoły, organizacje i zrzeszenia rolnicze itp.)

IX. Informacja o załącznikach

Lp.	Nazwa załącznika	Liczba załączników
1.	Statut Stowarzyszenia „Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania”	1
2.	Dokumenty potwierdzające kwalifikacje i doświadczenie osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu	52
3.	Dokumenty potwierdzające doświadczenie podmiotów delegujących w realizacji zadań lub projektów o zakresie i złożoności porównywalnym z projektem będącym przedmiotem wniosku o dofinansowanie realizacji projektu	2
4.	Formularz ankiety wypełnianej przez mieszkańców obszaru wdrażania ZSROW	1